telugu paricaya vaacakam raatapani pustakam (Work book : Telugu Introductory Reader) ; **Author :** Dr. P. Dakshinamurthy; **Editor :** Dr. M. Rama Reddy; **Urdu Translator :** Sri Riyasat Ali Taj; **Urdu Editor :** Prof. Mirza AkbarAli Baig; First Edition 1999; PP iv + 118

First Edition 1999
Copies : 1000

Price : Rs. 25 = 00

Printed in India
Lasertypeset at MAN PUBLICATIONS, Hyderabad
Printed at M/s. Creative Offset Printers, Hyderabad
Andhra Pradesh

ప్రవేశిక

తెలుగు మాతృభాష కాని ఉద్యోగులకూ తదితరులకూ రెండోభాషగా తెలుగు నేర్పడం తెలుగు అకాడమి నిర్ణీత కార్యకలాపాల్లో ఒకటి.

తెలుగు అకాడమి రెండు తెలుగు కోర్సులు నిర్వహిస్తున్నది. వాటిలో మొదటిది పరిచయకోర్సు. ఇది నాలుగు నెలలపాటు నిర్వహించబడుతుంది. తెలుగు బొత్తిగా రానివాళ్ళు ఈ కోర్సులో చేరవచ్చు. ఇందులో తెలుగు రాత, సంభాషణలతోబాటు, వాడుక భాషలోని సరళమైన వివిధ వాక్య రూపాలను పరిచయం చేయడం జరుగుతుంది.

రెండోది ఉన్నత కోర్సు. ఇది కూడా నాలుగు నెలలే నిర్వహింపబడుతుంది. పరిచయ కోర్సులో ఉత్తీర్ణులయినవారు కానీ దానితో సమానమైన తెలుగు భాషా పరిజ్ఞానం ఉన్నవారు కానీ ఇందులో చేరవచ్చు. ఈ కోర్సులో తెలుగు భాషా నిర్మాణంతోబాటు సాంస్కృతిక విషయాలను కూడా విపులంగా బోధించడం జరుగుతుంది. నిత్యజీవితంలోను, ఆధునిక పఠన - పాఠన - పత్ర వ్యవహారాల్లోను, ప్రభుత్వ పాలన లోను వాడుకలో ఉన్న తెలుగు భాషను ఈ స్థాయిలో బోధిస్తారు.

ఈ రెండు కోర్సులకు వాచకాలు, పరిచయ కోర్సుకు రాతపని పుస్తకం (వర్క్‌బుక్) అకాడమి ప్రచురించింది. ఈ పుస్తకాల్ని అధ్యాపకుల సహాయంతో ఉపయోగించుకోవలసి ఉంటుంది.

పరిచయవాచకంలో ఉన్న పాఠాలు మొత్తం 21. ఆధునిక తెలుగు భాషలో ఉన్న వివిధ వాక్య రూపాలు దీంట్లో పరిచయమవుతాయి. అన్నిటికన్న సరళమైన క్రియారహిత వాక్యాలతో మొదలుపెట్టి పెద్దవాక్యాల వరకు అనేక వాక్య రూపాల్ని దీంట్లో ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది.

ఈ రాతపని పుస్తకంలో వివిధ వ్యాకరణాంశాలకు, వాక్య పరివర్తనకు, అనువాదాలకు, వ్యాసరచన మొ॥ వాటికి సంబంధించిన అభ్యాసాలు పొందుపరచడం జరిగింది. విద్యార్థులు ఒక్కొక్క పాఠమే చదివి, దానికి సంబంధించిన అభ్యాసాలు రాతపని పుస్తకంలో చూసుకొని చెయ్యవచ్చు. ప్రతి ప్రశ్నకు జవాబు రాయడానికి కావలసినంత చోటు ఈ రాతపని పుస్తకంలో ఉంటుంది.

ఈ పుస్తకంలో మొదట, తెలుగు వర్ణమాలను గురించి ఉదాహరణలతో కూడిన వివరణ, దాని మీద అభ్యాసం ఉన్నాయి.

ఇది 1981లో అకాడమి ప్రచురించిన తెలుగు పరిచయవాచకం రాతపని పుస్తకానికి ఉర్దూ అనువాదం. ఉర్దూ ద్వారా తెలుగు నేర్చుకొనే వారికోసం ఈ పుస్తకం ప్రచురిస్తున్నాం.

CONTENTS

ఐదు	aidu	پانچ (پنج)	'five'					ఔను	aunu	جی ہاں ۔ ہاں	yes

CONSONANTS : حروف مصمت

కల	kala	خواب	'dream'	కిటికీ	kiTikii	کھڑکی ۔ دریچہ	'window'	కుండ	kuNDa	گھڑا ۔ مٹکا ۔ گاگر	'pot'
కాకి	kaaki	کوا (کاگا)	'crow'	కీలు	kiilu	جوڑ ([illegible])	'joint (of bones)'	కూర	kuura	سالن ۔ شوربہ	'curry'
								కృషి	krushi	کوشش ۔ سعی ۔ کاوش	'effort'
కెరటం	keraTam	موج ۔ لہر	'wave'					కొడుకు	koDuku	بیٹا ۔ فرزند	'son'
కేసు	keesu	مقدمہ	'case'					కోడలు	kooDalu	بہو	'daughter -in-law
కైకరం	kaikaram	کیکرم (ایک مقام (قصبہ) کا نام)	'name of a village'					కౌగిలి	kaugili	لپٹالینا ۔ گلے ملنا کرنا	'embrace'
గది	gadi	کمرہ	'room'	గిన్నె	ginne	کٹورہ ۔ برتن	'metal vessel'	గుడి	guDi		'temple'
గాలి	gaali	ہوا	'air'	గీత	giita	لکیر	'line'	గూడు	guuDu	آشیانہ ۔ گھونسلا	'nest'

గృహం	گھر۔مکان	gruham	'house'
గెలుపు	کامیابی۔جیت	gelupu	'victory'
గొడుగు	چھتری	goDugu	'umbrella'
గేదె	بھینس	geede	'buffalo'
గోడ	دیوار	gooDa	'wall'
గైడు	راستہ دکھانے والا	gaidu	'guide'
గౌను	گون۔ اوپری لباس	gaunu	'gown'
చక్కెర	شکر۔قند	tsakkera	'sugar'
చిన్న	چھوٹا۔خورد	cinna	'small'
చుట్టం	رشتہ دار۔قرابت دار	tsuTTam	'relative'
చాప	بوریا۔چٹائی	tsaapa	'mat'
చీమ	چیونٹی	ciima	'ant'
చూపు	بصارت۔نظر (دیکھنے کی صلاحیت)	tsuupu	'eye-sight'
చెల్లెలు	چھوٹی بہن	cellelu	'younger sister'
చొక్కా	کرتا۔قمیص	tsokkaa	'shirt'
చేదు	کڑواہٹ۔تلخی	ceedu	'bitter(ness)'
చోటు	جگہ (مقام)	tsooTu	'place'
చైనా	چین (ملک کا نام)	cainaa	'China'
చౌక	سستا۔کم خرچ	tsauka	'inexpensive'
జలుబు	زکام (سردی)	dzalubu	'head-cold'
జిల్లా	ضلع	jillaa	'disctrict'
జుట్టు	بال (سر کے بالوں کا گچھا)	dzuTTu	'hair'
జాలి	افسوس۔رحم	dzaali	'pity'
జీతం	تنخواہ (ماہانہ یافت)	jiitam	'slalary'
జూకా	کان کا زیور۔ کرن پھول۔ جھمکا (کان میں ڈالنے کی دوا)	dzuukaa	'ear-drop'

జెడ	چوٹی	jeDa	'plaited hair'
జేబు	جیب (کیسہ)	jeebu	'pocket'
జైలు	جیل۔قیدخانہ	jailu	'jail'
జొన్న	جوار	dzonna	'millet'
జోడు	جوڑا (دوعدد)	dzooDu	'pair'
జౌళి	پارچہ بافی	dzauLi	textile (industry etc.)
టమాటా	ٹماٹر	TamaaTaa	'tomato'
టిక్కెట్టు	ٹکٹ	TikkeTTu	'ticket.
టాకీసు	ٹاکیز (پکچرہاوز۔سینما گھر)	Taakiisu	'talkies' (cinema theatre)
టీకా	ٹیکہ	Tiikaa	''vaccination''
టూకీ	مختصر	Tuukii	'brief'
టెంకాయ	ناریل	Tenkaaya	'coconut'
టేకు	ساگوان کی لکڑی	Teeku	'teak(wood)'
టోపీ	ٹوپی۔کلاہ	Toopii	'cap'
టైరు	ٹائر	Tairu	'tyre'
టౌను	قصبہ (بڑا گانو)	Taunu	'town'
డబ్బు	روپیہ پیسہ (رقم)	Dabbu	'money'
డిపో	ڈپو	Dipoo	'depot'
డాక్టరు	ڈاکٹر۔طبیب	DaakTaru	'doctor'

డెక్క کھر۔ سم
Dekka 'hoof'

డేగిసా سماور دیگچہ۔ حمام کے لیے پانی گرم کرنے کا برتن
Deegisaa 'vessel for bioling'
(bathing) water'

డైరీ ڈائری۔ روزنامچہ
Dairii 'diary'

తల سر
tala 'head'

తాత دادا۔ نانا (دونوں کے لئے استعمال)
taata 'grand-father'

తెలుగు تلگو (تلنگی زبان)
telugu 'Telugu(language)'

తేనె شہد
teene 'honey'

తైలం مالش کا تیل۔ طلا
tailam 'oil'

తిట్టు گالی۔ دشنام
tiTTu 'scolding,
abuse'

తీపి مٹھاس
tiipi 'sweetness,
sweetmeat'

డొల్ల خول کھوکھلا (اندر سے خالی)
Dolla 'hollow'

డోలు ڈھول (بجانے کا)
Doolu 'musical drum'

డౌటు شک۔ شبہ
DauTu 'doubt'

తుమ్ము چھینک
tummu 'sneeze'

తూర్పు مشرق
tuurpu 'east'

తృప్తి تشفی۔ تسلی۔ اطمنان
trupti 'satisfaction'

తొట్టి ناند۔ ٹب
toTTi 'tub'

తోట باغ
tooTa 'garden,
orchard'

తౌడు باریک بھوسی۔ کونڈا
tauDu 'bran'

దగ్గు	daggu	کھانسی	'cough'
దారి	daari	راستہ۔ راہداری	'way'
దెబ్బ	debba	ضرب۔ زد۔ مار	'blow'
దేశం	deeSam	ملک	'country'
దైవం	daivam	اللہ۔خدا	'God'
నల్లి	nalli	کھٹمل	'bed-bug'
నాలిక	naalika	جیبھ زبان	'tongue'
నెయ్యి	neyyi	گھی (روغن زرد)	'ghee'
నేను	neenu	میں (واحد متکلم)	

దిగులు	digulu	غم۔افسوس	'sadness'
దీపం	diipam	لیمپ۔چراغ	'lamp'
నిచ్చెన	niccena	سیڑھی	'ladder'
నీడ	niiDa	سایہ۔عکس	'shade, shadow'

దువ్వెన	duvvena	کنگھی	'comb'
దూరం	duuram	دور۔دوری۔فاصلہ	'distance'
దృష్టి	ddrushTi	نظر۔نظر	'eye-sight' 'view'
దొడ్డి	doDDi	آنگن۔صحن۔پچھواڑہ	'court-yard'
దోమ	dooma	مچھر	'mosquito'
దౌర్జన్యం	daurjanyam	ظلم وزیادتی	'voilence'
నుయ్యి	nuyyi	باؤلی۔کنواں	'water well'
నూరు	nuuru	سو (۱۰۰)	'hundred'
నృత్యం	nrutyam	رقص۔ناچ	'dance'
నొప్పి	noppi	درد	'pain'
నోరు	nooru	منہ (دہان)	'mouth'

బెల్లం گڑ
bellam 'jaggery'

బేలు بندھن۔ گٹھا (بیل) گانٹھ
beelu 'bale (of cotton)'

మనిషి شخص آدمی
manishi 'person(man or woman)'

మాట بات۔لفظ
maaTa 'word'

మెట్టు سیڑھی [illegible]
meTTu 'step'(of door/ staircase)

మేకు کیل۔ میخ (کیلا)
meeku 'nail'

మైలు میل
mailu mile

యమున جمنا (دریا)
yamuna '(river) Yamuna'

యాత్ర مقدس سفر۔زیارت۔عرس
'yaatra 'pilgrimage'

మిరియం کالی مرچ (فلفل)
miriyam 'pepper'

మీగడ بالائی۔ ملائی
miigada 'cream'

బొమ్మ تصویر۔ گڑیا
bomma 'doll, picture'

బోను پنجرہ
boonu 'trap, cage'

ముద్దు بوسہ۔ پیار
muddu 'kiss'

మూడు تین۔ سہ
muuDu 'three'

మొక్క پودا۔ بروا
mokka 'plant'

మోసం دھوکہ۔ فریب
moosam 'deceit

మౌనం خاموشی۔سکوت
maunam 'silence'

యుద్ధం جنگ
yuddham 'war'

రంగు rangu	رنگ 'colour'	రింగు ringu	حلقہ 'ring'	రుచి ruchi	مزہ۔ذائقہ Taste
రాయి raayi	پتھر (سنگ) 'stone'	రీతి riiti	طرز۔طریقہ۔طور 'manner'	రూపాయి ruupaayi	روپیہ (سکہ) 'rupee'
రెండు reNDu	دو 'two'			రొద roda'	شور (آواز) 'noise'
రేపు reepu	کل (آنے والا) 'tomorrow'			రోడ్డు rooDDu	روڈ۔سڑک 'road'
రైలు railu	ریل گاڑی 'railway train'			రౌతు rautu	چٹان۔بڑا پتھر۔گھڑسوار 'horse rider, boulder'
లంగరు langaru	لنگر 'anchor'	లిపి lipi	رسم الخط (طرز تحریر) 'script'	లుంగీ lungii	لنگ۔لنگی۔تہمد 'lungi'
లావు laavu	فربہ۔موٹا 'stout (ness)'	లీల liila	خدا کی قدرت۔کرشمہ (ایک خاتون کا نام) 'name of a female person, sport of God'		
లెక్క lekka	حساب کتاب (روپیہ پیسہ کا) 'account, money, sum'	లొట్టి loTTI	لٹی (مٹی کا برتن جس میں سیندھی یا تاڑی نکالی جاتی ہے) 'small earthen pot (used in collecting toddy from the trees)'		

లేడి ہرن
leeDi deer'

లోతు گہرائی
lootu 'depth'

లైసెన్సు اجازت نامہ۔لائسنس
laisensu 'licence'

లౌడ్‌స్పీకరు لاؤڈ اسپیکر (آلہ مکبر الصوت)
lauD spiikaru 'loud-speaker'

వర్షం بارش۔برسات
varsham 'rain'

విత్తనం بیج۔تخم
vittanam 'seed'

వృత్తి (روزی روٹی کے لئے۔کام کاج) پیشہ
vrutti 'profession, occupation

వాన بارش۔باراں
vaana 'rain'

వీధి گلی۔کوچہ
viidhi 'street'

వెన్న مسکہ
venna 'butter'

వేడి گرم۔گرمی (حدت)
veeDi 'heat'

వోటు ووٹ (رائے دہی)
vooTu 'vote'

వైద్యం طبی علاج (ڈاکٹری) حکمت (پیشہ طبابت)
vaidyam 'medical treatment or practice'

శంఖం شنکھ۔ناقوس
Sankham 'conch'

శివుడు شوشنکرجی (بھگوان)
SivuDu 'Lord Siva'

శుక్రవారం جمعہ
Sukravaaram 'Friday'

శాలువా شال
saaluvaa 'shawl'

శీలం کردار۔سیرت
Siilam 'character'

శూన్యం صفر۔ندارد۔خالی
Suunyam 'void, emptiness'

శొంఠి سونٹھ (سوکھی ادرک) زنجبیل
SoNThi 'dry ginger'

శేషగిరి ایک شخص کا نام۔شیشہ گری
Seeshagiri 'name of a male person'

శోభ ایک لڑکی یا عورت کا نام۔شوبھا
Soobha 'name of a female person'

శైలజ خاتون یا عورت کا نام۔شیلجا
Sailaja 'name of a female

శౌర్యం بہادری۔شجاعت
Sauryam 'valour, heroism'

షరతు شرط
Sharatu 'stipulated condition

షికారు (چہل قدمی) تفریح۔شکار
shikaaru 'pleasure walk, stroll'

షావుకారు سیٹھ۔ساہوکار۔تاجر
shaavukaaru 'sahukar, seth merchant'

సబ్బు صابون (صابن)
sabbu 'soap'

సిరా روشنائی (سیاہی)
siraa 'ink'

సున్న صفر
sunna 'zero'

సాయంత్రం شام (سہ پہر)
saayantram 'evening'

సీసా شیشی۔شیشہ۔بوتل
siisaa 'bottle'

సూది سوئی
suudi 'needle'

సృష్టి تخلیق (پیدا کرنا) خلق
srushTi 'creation'

సెకను سکنڈ۔ثانیہ (منٹ کا ساٹھواں حصہ)
sekanu 'second'(of measurement of time)

సొమ్ము پیسہ۔مال۔زر۔زیور
sommu ''money' ornament'

సేద్యం کھیتی باڑی۔زراعت
seedyam 'cultivation'

సోమరి آلسی۔ کاہل۔ سست
soomari 'lazy person'

సైన్యం فوج
sainyam 'army'

సౌకర్యం آسانی۔ سہولت
saukaryam 'convenience'

హక్కు استحقاق۔حق
hakku 'right, privilege'

హిందువు ہندو
hinduvu 'Hindu person'

హుండీ ہنڈی (ایک طرح کا خانگی چیک)
huNDi 'hundi'

హాలు بڑا کمرہ۔ہال
haalu 'hall'

హీటరు برق چولھا (ہیٹر)
hiiTaru 'heater'

హూణుడు ہن (ہندوستان کی ایک قدیم قوم یا خاندان)
huuNuDu 'a Hun' (of race)

హెచ్చు زائد۔فاضل۔زیادہ
hetstsu 'excess, more'

హృదయం ضمیر۔دل
hrudayam 'heart'

హేళన تضحیک۔مذاق اڑانا
heeLana 'mokery'

హోలీ ہولی (تہوار)
hooLii 'festival Holi'

హైదరాబాదు حیدرآباد
haidaraabaadu 'Hyderabad'

హౌదా ہودہ۔عماری
haudaa 'Seat arranged onelephant'
ہاتھی پر بیٹھنے کے لئے سجائی گئی بیٹھک

The following items consist of geminates : مختلف حروف کی دوہری آوازیں) مشدد الفاظ

అక్క خواہر (بڑی بہن)
akka 'elder sister'

మొగ్గ
mogga 'bud'

అచ్చు چھاپ۔چربہ۔نقش۔چھاپہ
atstsu 'print'

మజ్జిగ چھاچھ
maJjiga 'butter milk'

కట్ట	kaTTa	پلندہ بنڈل (کٹہ۔گڈی)	'bundle' (of books etc.)
చెడ్డ	ceDDa	خراب	'bad'
అత్త	atta	ساس۔ مومانی۔ چچی	'aunt'
అద్దం	addam	آئینہ	'mirror'
అన్నం	annam	کھانا (طعام)	'cooked rice'
కప్ప	kappa	مینڈک	'frog'
డబ్బు	Dabbu	روپیہ پیسہ۔ رقم	'money'
అమ్మ	amma	ماں۔ اماں (ام)	'mummy,
కొయ్య	koyya	چوبی کھونٹی (لکڑی کا)	'wood(en)'
గుర్రం	gurram	گھوڑا۔ اسپ	'horse'
తెల్ల	tella	سفید	'white'
మువ్వ	muvva	گھنٹی (جو رہ کر بجتی ہے)	'tinkiling bell
బస్సు	bassu	بس (موٹر)	'bus'
బిళ్ళ	biLLa	دوا کی گولی۔ قرص	'tablet'

The following items consist of the verious consonants joined into clusters :

مخلوط آوازیں (حروف مصمت کا باہمی جوڑ)

రక్తం	raktam	خون	'blood'
రుక్మిణి	rukmiNi	رکمنی (عورت کا نام)	'name of a female person
వాక్యం	vaakyam	جملہ۔ فقرہ (کلام)	'sentence'
చక్రం	cakram	پہیہ۔ چاک۔ چکر	'wheel'
సౌఖ్యం	saukhyam	سکھ۔ چین۔ آرام	'comfort'
వాఙ్మయం	vaangmayam	علم ادب۔ زبان وادب	'language and literature'
వజ్రం	vajram	ہیرا	'diamond'
జ్ఞానం	jnaanam	عقل ودانش	'wisdom'

Telugu		Telugu		Telugu	
కట్నం kaTNam	جہیز۔ آہیر۔ نبوتے کے کپڑے 'dowry'	కుట్ర kuTra	سازش۔ فریب 'conspiracy'	పొట్లం poTlam	پڑیا 'packet'
ఆత్మ aatma	روح۔ جان 'soul'	మాత్ర maatra	دوا کی گولی (چھوٹی) 'pill'	న్యాయం nyaayam	انصاف۔ عدل 'justice'
శుభ్రత Subhrata	صفائی۔ پاکیزگی 'cleanliness'	వర్తకం vartkam	تجارت۔ بیوپار 'trade'	సూర్యుడు SuuryuDu	سورج۔ آفتاب 'Sun'
తూర్పు tuurpu	مشرق 'east'	పుస్తకం pustakam	کتاب 'book'		
శాస్త్రం Saastram	علم۔ سائنس 'science'	సంస్కృతం samskrutam	سنسکرت (زبان) 'Sanskrit language'		

وضاحتی نوٹ یا نکتہ

فائدہ

مندرجہ بالا الفاظ میں آپ دیکھینگے کہ حرف کی آوازیں "مفرد" نہیں ہیں، ان میں دوسری آوازیں بھی شامل ہیں۔ جیسے స్త میں స اور త کی آواز مخلوط (ملی ہوئی) ہے۔ త్మ میں త اور మ کی آواز مل کر آرہی ہے۔ اسی طرح لفظ سنسکرت సంస్కృతం میں تین آوازیں اکٹھی ہوگئی ہیں స క اور ఋ స్కృ اسی قسم کی آوازوں کو قواعد کی اصطلاح میں مخلوط آوازوں (یا مخلوط حروف) سے تعبیر کیا جاتا ہے۔ تلگو زبان میں آنے والی ایسی "مخلوط آوازیں اصلاً سنسکرت زبان سے لئے گئے الفاظ میں پائی جاتی ہیں۔ چنانچہ జ్ఞానం (گنانم) మాత్ర (ماترو) న్యాయం (نیایم) శాస్త్రం (شاسترم) جیسے تمام الفاظ سنسکرت سے لئے گئے ہیں۔ (مترجم)

اعراب اور مد (زبر، زیر، پیش یعنی الف 'واو اور یا مختصر اور طویل آوازیں) ودہ (دیر گھمو)

The following items in pairs, show a contrast in the leagth of vowels in the initial position.

یعنی تلگو میں حروف علت (آ۔ای آی۔ اور او اوٗ) اور ان کی طویل آوازیں) دیر گھمولو۔

అ-ఆ :	అది - ఆది	adi - aadi	آدی ادی (ا۔آ)
	గది - గాది	gadi - gaadi	گادی گدی (گ۔گا)
	వరి - వారి	vari - vaari	واری وری (و وآ)
	కలం - కాలం	kalam - kaalam	کالم ۔ کلم (ک۔کا)
ఇ-ఈ :	ఇనుము - ఈను	inumu - iinu	اینو ۔ اِنومو (ای۔آی)
	గిత్త - గీత	gitta - giita	گیتا ۔ گتہ (گ۔گی)
ఉ-ఊ :	ఉరి - ఊరి	uri - uuri	اوری ۔ اری (ا۔آو)
ఎ-ఏ :	ఎనుము - ఏనుగు	enumu - eenugu	آنُومو ۔ انومو (ا۔آے)
	మెతుకు - మేకు	metuku - meeku	مےکو ۔ میتوکو (م۔مے)
	పెద్దవాడు - పేదవాడు	peddavaaDu - PeedavaDu	دیرگھمولو (ممدودہ) لمبی آوازیں (پ۔پے) پداواڑو ۔ پےدا ۔ واڑو
ఒ-ఓ	ఒడి-ఓడి	oDi - ooDi	اڑی۔آو ڑی (ا۔آو)
	కొడి-కోడి	kodi - kooDi	کوڑی ۔ کڑی (ک۔کو)
	మొదలు - మోదలు	modalu - moodalu	مدولو ۔ مدلو (م۔مو)

The folowing items in pairs show a contrast in the quality of consonants

ثقیل اور لین آوازیں (آوازوں کا تبدیل ہونا۔ فرق و امتیاز)

ک کی آواز کا گ میں بدلنا	క - గ : گ = ک	కరువు - గరువు کروو گروو	karuvu-garuvu
		కాలి - గాలి کالی - گالی	kaali - gaali
		కోడలు - గోడలు کوڈلو گوڈلو	kooDalu - gooDalu
		పాక - పాగ پاکہ پاگہ	paaka paaga
		పడక - పడగ پڑکہ پڑگہ	paDaka - paDaga
		పెరుకు - పెరుగు پروکو پروگو	peruku - perugu
چ کا کی آواز میں تبدیل ہونا۔	చ - జ : ج = چ	చరుపు - జరుపు چروو = جروو	tsarupu - dzarupu
		చుట్టు - జుట్టు چٹو جٹو	tsuTTu - dzuTTu
		గుచ్చు - గుజ్జు گچو گجو	gutstsu - gudzdzu
"ٹ" کی آواز کا "ڈ" میں بدل جانا	ట - డ : ڈ = ٹ =	ఆట - ఆడ	aaTa - aaDa
		ఓటు - ఓడు آوٹو آوڈو	ooTu - ooDu
		కోటి - కోడి کوٹی کوڈی	kooTi - kooDi

త - ద :	చేత - చేద چیتا - چیدا	ceeta-ceeda	ت کی آواز د کی آواز میں بدل جاتی ہے۔
	మోత - మోద مودا موتا	moota - mooda	
ప - బ :	పరువు - బరువు برود - پرود	paruvu - baruvu	پ کا ب کی آواز میں تبدیل ہونا
	పాట - బాట باٹ - پاٹ	PaaTa - baaTa	
ణ-న :	రాణి - రాని رانی - رانڑی	raaNi - raani	
ల - ళ :	కల - కళ کڑا - کلا	kala - kaLa	
	కల్లు - కళ్ళు کڑلو کلو	kallu - kaLLu	
	ముల్లు - ముళ్ళు مڑلو - ملو	mullu - muLLu	
ట - త :	కోట - కోత گوتہ - کوٹ	kooTa - koota	ٹ کا ڈ کی آواز میں بدل جانا۔
	కోటి - కోతి کوتی - کوٹی	kooTi - kooti	
	పాట - పాత پاتہ - پاٹ	paaTa - paata	
	మూట - మూత موتا موٹا	muuTa - muuta	
డ - ద :	పొడ - పొద پدا - پڈا	poDa - poda	د کی آواز ڈ میں بدل جایا کرتی ہے۔
	పొడి - పొది پدی - پڈی	poDi - podi	

గుడ్డు - గుద్దు guDDu - guddu (تشدد) ڈ ۔ د
گڈو گدو

పొడుగు - పొదుగు poDugu - podugu ڈ = د
گڈوگو پدوگو

డ - ర : కొడుకు - కొరుకు koDuku - koruku ڈ ۔ ر
گڈوکو کروکو

అడుగు - అరుగు aDugu - arugu ایضا
ڈوگو اروگو

ఆడు - ఆరు aaDu - aaru ایضا
آڈو آرو

వాడు - వారు vaaDu - vaaru ایضا
واڈو وارو

The following pairs of items contain geminates in the second **column**

اکہری اور دوہری (مشدد حروف اور غیر مشدد) آوازیں۔

غیر مشدد مشدد

క-క్క : పకపకలు - పక్కపక్కలు pakapakalu - pakkapakkalu
ک ک
پکہ پکلو پکلو پکہ

గ - గ్గ : మొగ - మొగ్గ moga - mogga
گ گ
مگا مگا

చ - చ్చ నాచు - నచ్చు naatsu - natstsu
چ چ
ناچو نچو

జ-జ్జ : పూజ-మజ్జిగ puuja - majjiga
ج ج
مجگا پوجا

ట-ట్ట : ఆట-అట్ట aaTa - aTTa
ٹ ٹ
آٹہ آٹہ

డ - డ్డ ఆడు - అడ్డు aaDu - aDDu
ڈ ڈ
آڈو آڈو

త-త్త : కోత - కొత్త koota - kotta
ت ت
کوتہ کتہ

1 کھری اور دوہری (یعنی مشدد اور غیر مشدد حروف) آوازیں

ద - ద్ద : د د	గద - గద్ద گدا گدّا	gada - gadda
న - న్న : ن نّ	మొన - మొన్న مونہ مونّہ	mona - monna
ప - ప్ప : پ پّ	చాప - చొప్ప چاپہ چپّا	tsaapa - tsoppa
బ - బ్బ : ب بّ	డాబా - డబ్బా ڈابا ڈبّا	Daabaa - Dabbaa
మ - మ్మ : م مّ	దోమ - దొమ్మ دوما دمّا	dooma -domma
య - య్య : ی یّ	కాయ - కొయ్య کایہ کویّہ	kaaya - koyya
ర - ర్ర : ر رّ	బార - బర్రె بارا برّے	baara - barre
ల - ల్ల : ل لّ	చలి - చల్ల چلی (سلی) چلّہ (سلّہ)	tsali - tsalla
వ - వ్వ : و وّ	బావ - బువ్వ باوا بوّا	baava - buvva
స - స్స : س سّ	బస - బస్సు بس بسّو	basa - bassu
ళ - ళ్ళ : اڑلہ اڑڑ غیر مشدد مشدد	కళ - కళ్ళెం کڑلہ کڑّلمو	kaLa - kaLLem

In connected speech, when a final **i** is followed by **aa** the resultant sound is **æ**.

مربوط جٹن نحص (بدوران گفتگو و تحریر) زاید زبر لگانے پر مد (سہ) سے بدل جاتے ہیں یعنی اور ای کی آواز آ (الف + مد) سے بدل جاتی ہے

పిల్ల	pilla	+ఆ?	+aa ?	پلی + آ = پلا پلہ + آ = پلا؟	=పిల్లా?	= pillaa ?	'a girl ?'
పిల్లి	pilli	+ఆ?	+aa ?	پلی + آ = پلا؟	+పిల్లా?	= pill æ	' a cat ?'
బండ	baNDa	+ఆపు	+aapu	بنڈآپو بنڈا + آپو (پتھر کو روکو)	=బండాపు	= baNDaapu	'stop the boulder'
బండి	baNDi	+ఆపు	+aapu	بنڈی + اپو (بیل گاڑی کو روکو)	= బండాపు	= baNDæpu	'stop the cart'

దోమ دوما	= దోవఁ دوں وا	مچھر	mosquito
మామిడిపండు مامڑی پنڈو	= మావిఁడిపండ్లు ماں وڑلی پنڈو	آم	mango fruit
మేం میم	=మేవ్ఁ میوں	ہم	we
వారం وارم	=వారవ్ఁ واروں	ہفتہ	week
సంవత్సరము سم وت سرم	= సవఁ[illegible] سلوت سراؤں	سال	the year
మాంసం ماسم	= మావ్ఁసవ్ఁ ماسوں	گوشت	meat
సింహం سمہم	= సివ్ఁహవ్ఁ	ببر	lion

1. خالی جگھوں کو مناسب (موزوں تلگو) حروف سے پر کرو

سہولت کے لئے ان الفاظ کے محاذی ان کے معانی بھی دے دے گئے ہیں

(a) سادہ (لین) الفاظ (غیر مشدد الفاظ)

کل (آنے والا) ... ఫ	پتہ ... కు	کھیل ... ట
ریل = ... రై	نغمہ گیت = ... పా	مکھی = ... ఈ
سفوف = ... డి	دریا = ... న	تختی = ... లక
ٹوپی = ... టో	سالن = ... ర	فن = ... క
بدمعاش۔ آوارہ (روڑی) = ... డీ	ہونٹ = ... దవి	عمارت = ... భ ... నం

(b) مشدد الفاظ

... డ	تعمیر۔ عمارت ... క ... డం	بڑی بہن ... క్క
تمارسو (ایک شاعر کا نام) ... తి ... రుమ	لڈو ... ల	کلی ... మొ
لکڑی کی بڑی کھچی ... కొ	پتیل ... ఇ ... డి	برائی ... ప ... క
چوبینہ۔ لکڑمی ... క	حد = ... హ	چھانچ ... మ ... గ

بلی = పి ...   گنارورم గ ... వరం   گچ۔ گچی గ ...

روا ర ...   برائی۔ عظمت గొ ... తనం   منعز గు ...

(موٹا آٹا۔ سوجی)

گھنٹہ గ ... ట   شکر ప ... చదార   ٹیڑھا వ ... కర

دھوپ ఎ ... డ   مرغ۔ مرغا పు ... జు   لنگا ల ... గా

عطا۔ دین۔ کرامت ... వర   رخسار (گال) చె ... ప   مٹی کالوٹا ము ... త

(ولیوں کی طرف سے)

خوبصورتی ... అ ... ద   آبخورہ చె ... బు   سو۔ صد వ ... ద

حسن و جمالی   چھوٹا لوٹا

شہر ప ... ం   علم ادب వా ... యం   خون۔ لہو ర ... ం

مدراس (شہر) మె ... సు   سلطنت۔ ریاست రా ... ం   لگن۔ شادی ల ... ం

تشبیہ ఉ ...   پدما = کنول ప ...   نیکی ثواب = పు ... ం

اپما = کھانے کا دلیہ   (پھول کا نام)

صفائی శు ... త   ناانصافی అ ... యం   سفر زیارت యా ...

ستھرائی   ظلم

بیوپار۔ تجارت ... పారం   چمڑہ۔ پوست / چرم چ ... ం   چمچہ చె ...

شیاملا (نام) ... మల   کلیانی (نام) క ... ణి   سیمیاں (سویاں) సే ...

پیچ دار کیل۔ اسکرو ...   شری (محترم / جناب) ...   پوشمی (نام) పు ... మి

مہاتما۔ عظیم ہستی (مہاتموڈو) మహా ... డు   سنکرانتی (عید) సం ... తి   برہما خالق کائینات బ్ర ...

Exercise - II

1. మీ పూర్తిపేరు, అడ్రసు రాయండి. تلگو میں اپنا مکمل نام اور پتہ لکھئے۔
2. మీ తరగతి విద్యార్థుల పేర్లు రాయండి. اپنے ہم جماعتوں (ہم درس) کے نام لکھئے۔

Exercise - I

ذیل میں دو کالم دیے گئے ہیں الف اور ب۔ کالم الف میں تلگو ضمیریں ہیں اور کالم ب میں متعلقہ اسماء۔ مناسبت کا لحاظ کرتے ہوئے دونوں کے جوڑ ملائے تاکہ ٹھیک ٹھیک مطلب ادا ہو۔

1. మీరు	--- --- --- --- ---	రేడియో
2. అది	--- --- --- --- ---	ఇంజినీరుగారు
3. వాడు	--- --- --- --- ---	మంత్రిగారు
4. ఆయన	--- --- --- --- ---	పాపాయి
5. ఈవిడ	--- --- --- --- ---	నటుడు
6. ఇతను	--- --- --- --- ---	శారదమ్మగారు
7. ఇది	--- --- --- --- ---	మాస్టరుగారు
8. ఈమె	--- --- --- --- ---	బుజ్జిబాబు
9. ఈయన	--- --- --- --- ---	గాయకురాలు
10. ఆమె	--- --- --- --- ---	యూసఫ్
11. వారు	--- --- --- --- ---	నర్సు
12. అతను	--- --- --- --- ---	డాక్టరుగారు

کلام استفہامیہ (سوالیہ جملے) Exercise - II

پیچھے (سابق میں) دے گئے ضمائر شخص میں سے کوئی دس ضمیریں لیجے اور ان سے تلگو کے سوالیہ جملے (کون/کیا) بنائیے۔

1. --- --- --- --- --- --- ?

2. --- --- --- --- --- --- ?

3. --- --- --- --- --- --- ?

4.. --- --- --- --- --- --- ?

5. --- --- --- --- --- --- ?

6. --- --- --- --- --- --- ?

7. --- --- --- --- --- --- ?

8. --- --- --- --- --- --- ?

9. --- --- --- --- --- --- ?

10.--- --- --- --- --- --- ?

Exercise - III

ایسے جملوں کی نشان دہی کیجئے جن میں گارو (لاحقہ) لالفظ درست پایاجائے اور پھران تلگو جملوں کی انگریزی یااردو لکھئے

1. వాడు రాముడుగారు.
2. ఆవిడ సుందరమ్మగారు.
3. అది ఆవుగారు.
4. అతను రంగారావుగారు.
5. వీరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు.
6. వీరు యాదగిరిగారు.
7. ఆమె సుశీలగారు.
8. వారు సరోజినీదేవిగారు.
9. ఈయన సుబ్బారావుగారు.
10. ఈవిడ సూర్యకాంతంగారు.
11. ఆయన ఓబులప్పగారు.
12. ఇతను దొంగగారు.
13. ఇది పాపాయిగారు.
14. ఈమె టీచరుగారు.

Exercise - I

مندرجہ ذیل کے الفاظ کی جمع لکھئے ۔ 1

నవ్వు	ہنسی	గుడి	مندر
అందం	حسن جمال	గోరు	ناخن
చోటు	جگہ۔ مقام	రోకలి	موسل
కోతి	بندر	బండి	بیل گاڑی
మైలు	میل (فاصلہ)	ముల్లు	کانٹا
గొయ్యి	گڑھا	గట్టు	بند۔ مینڈ۔ کٹ
ఇది	یہ چیز	వాడు	وہ شخص (معمولی)

ذیل کے جمع کے الفاظ کے لئے تلگو میں واحد لکھئے ۔ 2

పనులు	کام	రాళ్ళు	پتھر جمع	(پتھر واحد)
ఊళ్ళు	شہر قصبے	అవి	وہ چیزیں	(یہ)
తొట్లు	ناندیں	వీళ్ళు	یہ لوگ	(وہ)
రైళ్ళు	ریلیں	కళలు	فنوں	(فن)

పెళ్ళిళ్ళు	شادیاں	పొలాలు	کھیت (جمع)
యువకులు	نوجوانان	నోట్లు	نوٹ
సంచీలు	تھیلے۔ تھیلیں	రోడ్లు	روڈ

Exercise - II

ఆ = آ دیر گھمو کا استعمال کرتے ہوئے ذیل کے جملوں کو استفہامیہ (سوالیہ) میں تبدیل کیجئے (یعنی یہ آخر میں بکو کو ఆ دیر گھمو ا سے بدل دیجئے)

(క) అతను గోపాలరావు. ....

(చ) ఆమె జానకమ్మగారు. ....

(ట) అది సిటీబస్సు. ....

(త) ఆయన గంగారెడ్డిగారు. ....

(ప) వీరు శర్మగారు. ....

(గ) అవి కాయితాలు. ....

(జ) వాడు కిశోర్‌బాబు. ....

(డ) ఇది కవిత. ....

(ద) వీళ్ళు అమ్మాయిలు. ....

(బ) ఇవి సినిమా హాళ్ళు. ....

2. ఇది పుస్తకమా ?

ఔనండి; ఇది పుస్తకం.

కాదండి; ఇది పుస్తకం కాదు.

سوال: کیا یہ ایک کتاب ہے ؟

مثبت جواب : ہاں یہ ایک کتاب ہے۔

منفی جواب نہیں یہ ایک کتاب نہیں ہے

ھدایت :۔ مثبت اور منفی جوابات کے لئے اوپر ایک نمونہ دیا گیا ہے۔
غور کرو کہ ایک ہی سوال کے دو جوابات (مثبت و منفی) ہاں یا نہ میں کس طرح (تلگو میں) دے جاتے ہیں۔
اسی انداز اور نمونہ کے پیش نظر ذیل میں دے گئے سوالات کے جوابات لکھے/بنائے

అది కలమా ?	...	...	...	...	...	مثبت جواب
ఆయన సూరయ్యగారా?	...	...	...	...	...	منفی جواب
ఆమె రాధా?	...	...	...	...	...	مثبت جواب
ఇవి బల్లలా?	...	...	...	...	...	منفی جواب
అవి లారీలా?	...	...	...	...	...	مثبت جواب
వాళ్ళు గుమాస్తాలా?	...	...	...	...	...	منفی جواب
ఆవిడ గాయకురాలా?	...	...	...	...	...	مثبت جواب
వాడు బుజ్జిబాబా?	...	...	...	...	...	منفی جواب
ఇది నదా?	...	...	...	...	...	مثبت جواب
ఇవి కోట్లా?	...	...	...	...	...	منفی جواب

Exercise - III

ذیل میں دیے گئے تلگو جملوں کا ترجمہ انگریزی میں کیجیے۔ ا

ఇది ఆఫీసు. ... ...

ఆయన మంత్రిగారు. ... ...

అది రేడియో ... ...

ఇవి ఫైళ్ళు. ... ...

వారు డైరక్టరుగారు. ... ...

ఆమె ప్రతిభ. ... ...

ఇది ఆస్పత్రి కాదు. ... ...

వాడు పిల్లవాడు. ... ...

వీళ్ళు యువతులు. ... ...

అవి కుర్చీలు కాదు. ... ...

2 اسم اشارہ قریب (یہ) اور اسم اشارہ بعد (وہ) کی مشق:۔ ذیل کے انگریزی / اردو جملوں کا ترجمہ تلگو میں کیجئے۔

یہ صاحب رنگنادھن ہیں۔ ... ...

یہ پنسل ہے۔ ... ...

وہ شانتا (لڑکی) ہے ... ...

یہ ایک میز ہے۔ ... ...

یہ ایک کاغذ ہے۔ ... ...

یہ صاحبہ استادنی ہیں۔ ... ...

وہ ڈاکٹر ہے۔ ... ...

یہ (ایک) قلم نہیں ہے ... ...

وہ بالا دیوی ہے۔ ... ...

وہ انجستر نہیں ہے۔ ... ...

Exercise - IV

وہ جہاز ہے۔ ... ... అది విమానం కదూ?

......ہے نا؟

A-1 ఔను; అది విమానమే. ہاں وہ جہاز ہی ہے۔

A-2 కాదు, అది విమానం కాదు. نہیں وہ جہاز نہیں ہے۔

اوپر دیے گئے نمونے کے مطابق ذیل کے جملوں کا جواب مثبت، منفی میں (حسب صراحت) دیجیے۔

(క) ఇది ఆఫీసు కదూ? .... مثبت

(చ) వాడు గోపాల్ కదూ? .... منفی

(ట) ఆమె అరుణ కదూ? .... مثبت

(త) ఆయన ప్రకాశరావుగారు కదూ? .... منفی

(ప) అది బస్సు కదూ? .... مثبت

(గ) అతను మోహనరావు కదూ? .... منفی

(జ) వారు ప్రొఫెసరుగారు కదూ ? .... مثبت

(డ) ఇది కోకిల కదూ? .... منفی

(ద) ఈయన శ్రీనివాసరెడ్డిగారు కదండీ? .... مثبت

(బ) ఈమె నిర్మలాదేవిగారు కదండీ ? .... منفی

Lesson : 3

(ضمائر شخصی کی مختلف حالتیں)

Exercise - I

ذیل کے جملوں میں خالی جگہوں کو مناسب ضمائر سے پر کرو۔

(క)	ఇది	....	పుస్తకం.	میرا
(చ)	ఆయన	....	డైరక్టరుగారు.	ہمارے
(ట)	ఈమె	....	చెల్లెలు కదూ?	تمھاری۔ آپ کی
(త)	అది	....	కారు కాదు.	ان کی۔ اس کی
(ప)	అవి	....	చీరలు.	اس کی (عورت کیلئے)
(గ)	అది	....	బంగళా	ان کا
(జ)	అది	....	చొక్కా కదూ?	تمھارا/ آپ کا
(డ)	ఇది	....	సంచీకాదు..	اس کا۔ اس کی (تھیلا یا تھیلی)
(ద)	అవి	....	కుర్చీలు?	کسکی۔۔ کن کی؟
(బ)	అది	....	పుస్తకం?	کونسی کیا؟
(య)	ఇది	....	ఊరు?	کونسا۔ کونسی؟

(ర)	....	కోటు రామ్మూర్తి కోటు	ضمیر اشارہ بعید = وہ
(ల)	....	స్కూటరు రెడ్డిగారి స్కూటరు	ضمیر اشارہ قریب = یہ
(వ)	ఇది	ఫైలు	ان کی (تعظیمی)

Exercise - II

ذیل کے جملوں کے لئے (اردو یا انگریزی سے) تلگو جملے لکھئے۔

(a)	...	...	...	...	...	یہ اس کا قلم ہے
(b)	...	...	...	...	...	وہ ان کی ساری ہے
(c)	...	...	...	...	...	یہ میری سائیکل ہے۔
(d)	...	...	...	...	...	وہ ان کی کار ہے
(e)	...	...	...	...		یہ فائل (مثل) تمھاری / آپ کی ہے۔
(f)	...	...	...	...	...	وہ اس کا مکان ہے.

(g) ... ... وہ میرے والد ہیں۔

(h) ... ... وہ تمہارا خط ہے

(i) ... ... یہ ہمارا کتا ہے

(j) ... ... تمہارا وطن کونسا ہے

ذیل کے تلگو جملوں کا ترجمہ اردو یا انگریزی میں کیجیے۔ 2

(క) ఈమె మా అక్కయ్య. ... ...

(ఖ) ఇది మన బస్సు. ... ...

(గ) అది నా కుర్చీ. ... ...

(ఘ) ఇవి నీ పుస్తకాలు. ... ...

(ఙ) అవి మీ ఉత్తరాలు. ... ...

(చ) ఇది వాళ్ళ ఇల్లు. ... ...

(ఛ) ఈమె అతని భార్య. ... ...

(జ) అది పిరి కుక్క. ... ...

(ద) ఇది వాడి పెన్సిలు. ... ...

(బ) అది దీని గౌను. ... ...

(య) ఇది ఎవరి సంచీ? ... ...

(ర) మీ ఆఫీసు ఏ ఆఫీసు? ... ...

(ల) ఆ కారు ఎవరి కారు? ... ...

(వ) ఈ పేరు ఎవరి పేరు? ... ...

(శ) రామయ్యగారి కోటు ఏ కోటు? ... ...

(ష) ఆయన ఉద్యోగం ఏం ఉద్యోగం? ... ...

(స) ఆమె అత్తగారి ఊరు ఏమిటి? ... ...

(హ) మాలతి భర్త ఎవరు? ... ...

Exercise - III

ضمیر کی مختلف حالتیں ۔ صفت ضمیری واشارہ

(అతను) ... ...

(అతను) ... ...

(ఈయన) ... ...

(ఆమె) ... ...

(వారు) ... ...

(ఇది) ... ...

(ఈవిడ) ... ...

(ఎవరు) ... ...

(ఆయన) ... ...

(వీరు) ... ...

(ఈమె) ... ...

Exercise - IV

ذیل میں دے گئے الفاظ (اجزائے کلام) کو ایسی ترتیب میں لکھئے کہ وہ مکمل جملے بن جائیں۔

(క) ఫైలు - మీ - ఇది ... ...

(చ) చిన్న- మా - ఊరు - ఊరు ... ...

(ట) మొగుడు - ఎల్లమ్మ - మల్లయ్య ... ...

(త) ఎంబాసిడరు - అన్నయ్య - మా - కారు

... ...

(ప) అత్తగారి - బొంబాయి - మీ - ఊరు - కదూ?

... ...

(గ) లెక్చరరు - కాలేజి - అన్నయ్య - వాళ్ళ

... ...

(జ) కట్నం - అబ్బాయి - ఆ - లక్ష - రూపాయిలు

... ...

(డ) కామేశ్వరి - మామయ్యగారి - మా - పేరు - అమ్మాయి

... ...

(ద) పాట - అది - కదూ - బాలమురళీకృష్ణ

... ...

(ట) కాదు - రాష్ట్రం - తమిళనాడు - మన

... ...

Lesson : 4 (اعداد اور ہندسے)

Exercise - I

1 ۔ خالی جگہوں کو ان اعداد مناسب سے پر کیجئے ۔

(క) ఇది	.....	రూపాయి	ایک
(చ) అవి	.....	కుర్చీలు	دو
(ట) ఇవి	.....	పైళ్ళు	تین
(త) అవి	.....	బస్సులు.	چار
(ప) ఇవి	.....	పుస్తకాలు.	پانچ
(గ) అవి	.....	పండ్లు	چھ
(జ) ఇవి	.....	కలాలు.	سات
(డ) అవి	.....	గదులు	آٹھ
(ద) ఇవి	......	ఆవులు.	نو
(బ) అవి	.....	గ్లాసులు	دس

2 ہندسوں کی مدد سے ذیل کے سوالات کے جوابات دیجئے ۔

(క) వాళ్ళు ఎంతమంది పిల్లలు? گیارہ

....

(చ) వీళ్ళు ఎంతమంది ఆఫీసర్లు? بارہ

... ...

(ట) వాళ్ళు ఎంతమంది కూలీలు? تیرہ

... ...

(త) అవి ఎన్ని ఫైళ్ళు? بیس

... ...

(ప) వీళ్ళు ఎందరు అమ్మాయిలు? تیس

... ...

(గ) ఇవి ఎన్ని లారీలు? چالیس

... ...

(జ) వాళ్ళు ఎంత మంది అబ్బాయిలు? پچاس

... ...

(డ) అవి ఎన్ని కాయితాలు? سو

... ...

(ద) వీళ్ళు ఎందరు విద్యార్థులు? ہزار

... ...

(బ) ఇవి ఎన్ని రూపాయిలు? لاکھ

... ...

Exercise - II

1 ۔ ذیل کے جملوں کا ترجمہ انگریزی یا اردو میں کیجئے۔

(క) ఇది చిన్న గది. ... ...

(చ) అది పెద్దహాలు. ... ...

(ట) ఇది కొత్త సైకిలు. ... ...

(త) అది పాత చొక్కా ... ...

(ప) ఇది మంచి పుస్తకం. ... ...

(గ) అది చెడ్డ పని. ... ...

(జ) ఇది తెల్ల కాయితం. ... ...

(డ) అది పొట్టి గోడ. ... ...

(ద) ఇది నల్ల కారు. ... ...

(బ) అది పొడుగాటి కర్ర. ... ...

(య) ఆయన లావుపాటి మనిషి. ... ...

(ర) ఈమె సన్నటి మనిషి. ... ...

(ల) మీ ఊరు ఎటువంటి ఊరు? ... ...

(వ) మా ఊరు చక్కని ఊరు. ... ...

2 - ذیل کے جملوں کا تلگو میں ترجمہ کیجئے

(a) ... ... یہ کالی بلی ہے

(b) ... ... وہ چھوٹی (تنگ) گلی ہے۔

(c) ... ... یہ بڑا شہر ہے۔

(d) ... ... وہ (ایک) نیا قلم ہے۔

(e) ... ... میرا گھر چھوٹا ہے۔

(f) ... ... یہ اچھی دوا ہے

(g) ... ... وہ سفید قمیص ہے

(h) ... ... وہ پرانی ساری ہے

(i) ... ... وہ لمبا (ٹیبل) میز ہے

(j) ... ... وہ کس قسم (قماش) کا آدمی ہے۔

Exercise - III

ایسے دس جملے بنائیے جن میں صفتیں استعمال کی گئی ہوں۔ جیسے

పొడవు, పెద్ద , చిన్న, చెడ్డ, మంచి

(క) --- --- --- --- --- ---

(చ) --- --- --- --- --- ---

(ట) --- --- --- --- --- ---

(త) --- --- --- --- --- ---

(ప) --- --- --- --- --- ---

(గ) --- --- --- --- --- ---

(జ) --- --- --- --- --- ---

(డ) --- --- --- --- --- ---

(ద) --- --- --- --- --- ---

(బ) --- --- --- --- --- ---

Lesson : 5

ضمائر (تخصیص و تملیک)

Exercise - I

ذیل میں دے گئے نمونہ کے مطابق کالم A کے جملوں کو تبدیل (ضمیر) I

کر کے کالم B میں لکھئے تاکہ تخصیص یا تملیک کا مفہوم پیدا ہو۔

	(A)		(B)	
(i)	ఇది నా గది.	یہ میرا کمرہ ہے	ఈ గది నాది	مثال:۔ یہ کمرہ میرا ہے
(ii)	ఇవి నా పుస్తకాలు.	یہ میری کتابیں ہیں	ఈ పుస్తకాలు నావి.	یہ کتابیں میری ہیں۔

(a) ఇది నా సంచి. ... ...

(b) అది మా కుక్క. ... ...

(c) ఇది నీ ఉత్తరం. ... ...

(d) అది మీ పుస్తకం. ... ...

(e) ఇవి మా కుర్చీలు. ... ...

(f) ఇది ఆమె కలం. ... ...

(g) అది ఆయన కారు. ... ...

(h) ఇది మన క్లాసు. ... ...

(i) అవి నా ఫైళ్ళు. ... ...

(j) ఇవి మీ గదులు. ... ...

2 نیچے سوالیہ جملوں کے دو نمونے دے گئے ہیں۔ انھیں پیش نظر رکھ کر (سوالیہ جملوں کو ملاکر) خالی جگہوں کو پر کیجیے۔

	(A)		(B)	
(i)	ఇది ఎవరి కారు?	یہ کسکی کار ہے؟	ఈ కారు ఎవరిది?	یہ کار کسکی ہے؟
(ii)	ఇవి ఎవరి పుస్తకాలు?	یہ کسکی کتابیں ہیں؟	ఈ పుస్తకాలు ఎవరివి?	یہ کتابیں کسکی ہیں؟

(క) ఇది ఎవరి కుక్క? ... ...

(చ) ఇవి ఎవరి చెప్పులు? ... ...

(ట) అది ఎవరి బొమ్మ? ... ...

(త) అవి ఎవరి కాయితాలు? ... ...

(ప) మీ ఊరు ఏ ఊరు? ... ...

(గ) ఈ ఇల్లే మా ఇల్లు ... ...

(జ) ఆ పిల్లి వాళ్ళ పిల్లి. ... ...

(డ) ఇది మన పొలం. ... ...

(ద) అది పిల్లల బడి ... ...

(బ) నీది ఏ సైకిలు? ... ...

Exercise - II

مندرجہ ذیل میں سے کسی دس الفاظ سے جملے بنائیے ۔ (جملوں میں استعمال)

ఆయనది	దానిది	ఏది	చిన్నది
అతనివి	వాటిది	ఎవరివి	మంచివి
ఆమెది	వాళ్ళవి	ఎలాటిది	రామారావుది
మావి	దేనిది	ఎఱ్ఱటివి	ఆఫీసర్లవి

(క) ... ...

(గ) ... ...

చ) ... ...

(జ) ... ...

(ట) ... ...

(డ) ... ...

(త) ... ...

(ద) ... ...

(ప) ... ...

(బ) ... ...

Exercise - III

ان بے ترتیب الفاظ (اجزائے کلام) کو ٹھیک طریقہ سے جوڑ کر جملے بنائیے ۔

(క) చెల్లెలి చిన్న పెదరు మామగారు మా ... ...

(చ) మంచివి తమ్ముడి మా పుస్తకాలు ... ...

(ట) నా హిందీవి పత్రికలు ... ...

(త) సినిమా ఆ తెలుగుది ... ...

(ప) వాళ్ళది బాధ ఎవరి ... ...

(గ) గౌనూ శాటిన్‌వి రిబ్బన్‌లూ కమల ... ...

(జ) నా పెద్దది గొడుగు ... ...

(డ) నోరు మీ పెద్దది అత్తగారి ... ...

(ద) స్కూటరు అక్కయ్యట్రైరు మా కంపెనీది కొత్త ... ...

(బ) నల్లటివి వకీలుగారి మా కుక్కలు ... ...

(య) చీర రాధ ఎర్రటిది ... ...

(ర) మా కొత్తవి కుర్చీలు ఆఫీసు ... ...

(ల) ఫైలు కొత్త ఇది ... ...

(వ) 'జనపదం' రంగాచార్యది నవల ... ...

Exercise - IV

اردو انگریزی میں اشارات کے مطابق خالی جگہوں کو (تلگو جوابات سے) پر کیجئے

	(A)		(B)
(క)	ఆ గౌను ఎవరిది?	... ...	= ہمارے بچے کا ہے
(చ)	ఈ కుర్చీలు ఎవరివి?	... ...	= مسٹر راما راؤ کا
(ట)	ఆమె ఎలాటిది?	... ...	= ایک اچھا آدمی
(త)	ఈ భవనం ఎవరిది?	... ...	= میرے دفتر کا
(ప)	వాళ్ళ కుక్క ఎలాటిది?	... ...	= کالے رنگ کا
(గ)	మీ చెప్పులు ఎలాటివి?	... ...	= سرخ اشیاء
(జ)	ఆ ఫైళ్ళు ఎవరివి?	... ...	= مسٹر شرما کا
(డ)	ఈ కారు ఎవరిది?	... ...	= حکومت کا / کی
(ద)	ఈ పువ్వులు దేనివి?	... ...	اس پودے کا / کی
(బ)	ఆ బీరువా వేటిది ?	... ...	تلگو کتابوں کا / کی

Exercise - I

خالی جگہوں کو مناسب الفاظ سے پر کرو

(క) ఇది ... ... నెల (پہلا)

(చ) అది ... ... కుర్చీ. (دوسرا)

(ట) ఆయనది ... ... కారు. (تیسرا)

(త) వాడిది ... ... క్లాసు (چوتھا)

(ప) వాళ్ళది ... ... ఇల్లు. (پانچواں)

(గ) ఇది ... ... పాఠం. (چھٹا)

(జ) ఈరోజు ... ... తేదీ (ساتواں)

(డ) రేపు ... ... తారీఖు. (آٹھواں)

(ద) ఎల్లుండి ... ... రోజు. (نواں)

(బ) ఆవిడది ... ... గది. (دسواں)

Exercise - II (صفت ذاتی)

ان سوالات کے جوابات انگریزی اشاروں کے مطابق خالی جگہوں میں لکھئے

(క) అతను ఎలాంటి వాడు? ... ...

(ایک اچھا آدمی)

(చ) వాళ్ళు ఎలాంటివాళ్ళు? ... ... (خراب شخص)

(ట) వారు ఎటువంటి వారు? ... ... (ایک بڑا آدمی)

(త) అనూరాధ ఎలాటిది? ... ... (ایک اچھا آدمی)

(ప) రంగయ్య ఎవరు? ... ... (ایک نیا آدمی (اجنبی))

(గ) రామన్న పడుచువాడా? ... ... (ادھیڑ عمر کا نہیں / بوڑھا آدمی)

(జ) రమాదేవి సంచీ పెద్దదా, చిన్నదా? ... ... (چھوٹا سا)

(డ) బాబూరావు చొక్కాలు ఎలాటివి? ... ... (سفید (سے))

(ద) నీ పుస్తకం ఎర్రటిదా, నల్లటిదా? ... ... (کالا کالے)

(బ) ఈ అబ్బాయి ఎన్నోవాడు? ... ... (دوسرا ۔ دیگر)

Exercise - III

1 ۔ ذیل کے جملوں کو (اردو / انگریزی) کا تلگو میں ترجمہ کیجئے۔

(a) ... ... تو اچھی ہے

(b) ... ... وہ لوگ بنگالی ہے

(c) ... ... وہ خراب شخص ہے

(d) ... ... میں چھوٹا آدمی ہوں

(e) ... ... آپ اچھے آدمی ہیں۔

(f) ... ... وہ بڑے آدمی ہیں

(g) ... ... وہ پنجابی (پنجابی عورت) ہے

(h) ... ... ہم سب اچھے آدمی / لوگ ہیں۔

(i) ... ... ہم سب ملازم ہیں۔

(j) ... ... سب لوگ امیر (مالدار) نہیں ہیں ...

Exercise - I

مندرجہ ذیل جملوں میں ضمیر کی مفعولی حالت (کو۔لئے) استعمال کیجئے۔ ۱

... ... తెలుగు పుస్తకం కావాలి. (مجھے یا مجھ کو)

... ... డబ్బు అక్కర్లేదు. (اس کو یا اسے)

... ... పెన్సిలు కావాలి. (اس کو)

... ... ఉద్యోగం కావాలి. (رادھا کو (کیلئے))

... ... బొమ్మలు కావాలి (بچوں کو (کیلئے))

.. .. ఏం కావాలి ? (اس کو)

.. .. కాఫీ కావాలా? (آپ کو (مہذب) (تم کو غیر مہذب))

.. .. కారు అక్కర్లేదా? (للیتا کو (کے لئے))

.. .. ఈ ఉద్యోగం వద్దు. (مجھے۔ مجھ کو)

.. .. పెళ్ళి కావాలి. (اس لڑکی کو)

Exercise - II

ذیل کے تلگو جملوں کا اردو یا انگریزی میں ترجمہ کیجئے۔ ۱

పాలు కావాలి. ... ...

(చ) సుగుణకు కాలేజిలో సీటు కావాలి ... ...

(ట) అతనికేమీ అక్కర్లేదు. ... ...

(త) సుందరానికి ట్రాన్స్‌ఫర్ కావాలి. ... ...

(ప) నాకు వెయ్యి రూపాయలు వద్దు;
ఐదు వందలే కావాలి. ... ...

(గ) పిల్లలకు ఏం కావాలి? ... ...

(జ) నీకు డబ్బు కావాలా? ... ...

(డ) ఆమెకి కాఫీ అక్కర్లేదా? ... ...

(ద) రంగడికి పుస్తకం వద్దా? ... ...

(బ) మీకీ ఫైలు కావాలా, వద్దా? ... ...

ذیل کے جملوں کا "تلگو ترجمہ" لکھئے (چاہتے چاہتا ہے کا استعمال) 2

(a) ... ... وہ اسکوٹر چاہتا ہے یا اسے اسکوٹر چاہئیے۔

(b) ... ... وہ ملازمت نہیں چاہتی

(c) ... ... کیا تمھیں چائے چاہئیے۔

(d) ... ... کیا تمھیں رقم چاہئیے ؟

(e) ... ... تمھیں میرا قلم چاہئیے (درکار ہے) یا نہیں

(f) ... ... میں کچھ نہیں چاہتا

(g) ... ... اسے تمہارا بستہ چاہئیے۔ وہ تمہارا بستہ (لینا) چاہتا ہے

(h) ... ... وہ تمہاری مسل (فائل) نہیں چاہتی یا اسے تمہاری فائل نہیں چاہئیے۔

(i) ... ... (کیا) تمھیں (کوئی) ٹکسی چاہئیے یا آٹو رکشا ؟

(j) ... ... ہم کچھ نہیں چاہتے یا ہمیں (ہم کو) کچھ نہیں چاہئیے۔

Exercise - III مثبت و منفی

ذیل کی خالی جگہوں کو انگریزی الفاظ / اردو الفاظ کے مطابق پر کیجئے (రాదు / వచ్చు کا استعمال)

(క) నాకు తమిళం ... ... (مثبت جملہ) جانکاری ہے۔ جانتی ہے

(చ) మా ఆవిడకి సంగీతం ... ... (منفی جملہ) نہیں جانتی

(ట) మీ అబ్బాయికి కబడ్డీ ... ... (منفی جملہ) نہیں جانتی

(త) అతని భార్యకు తెలుగు ... ... (منفی جملہ) نہیں جانتی
కదూ?

(ప) ఆమెకు నాట్యం కొంచెం. ... ... (منفی جملہ) نہیں جانتی

(గ) రంగయ్యగారికి కారు డ్రైవింగు ... ... ۔۔۔کو نہیں آتی۔ نہیں جانتے۔

(జ) రోజీకి టైపు రైటింగు ... ... کو نہیں آتی۔ نہیں جانتی

(డ) నజీర్‌కు మరాఠీ ... ... کو نہیں آتی یا نہیں جانتا

(ద) అరవిందకు ఏమీ ... ... نہیں آتا۔ نہیں جانتا

(బ) నాకు నసీమ్, డెయిసీ, భారతి ... ... کو جانتا ہوں

Exercise - IV

مندرجہ ذیل جملوں کو انگریزی یا اردو میں لکھئے (ترجمہ کیجئے) (a)

(క) అతనికి సంస్కృతం వచ్చు. ... ...

(చ) నరసింహారావుగారు నాకు తెలుసు ... ...

(ట) రంగాచారికి శకుంతల తెలియదు. ... ...

(త) మీకు తెలుగు తెలియదా? ... ...

(ప) మా అక్కకు పాటలు వచ్చు. ... ...

(గ) మీ స్నేహితురాలికి నాట్యం వచ్చా? ... ...

(జ) సలీమ్‌కు పంజాబీ బాగా రాదండి. ... ...

(డ) నసీమ్‌కు తెలుగు ఎక్కువ రాదు. ... ...

(ఢ) రాధా, నీకు పాటలు వచ్చా? ... ...

(ణ) నాకు తెలుగు పద్యాలు వచ్చు. ... ...

(b) ان انگریزی / اردو جملوں کا تلگو میں ترجمہ کیجیے (واقف ہونا یا جانتا کے ضمیمے)

(i) ... ... وہ کرناٹک میوزک سے واقف ہے یا جانتا ہے

(ii) ... ... کیا وہ مراٹھی (مرہٹی) جانتا ہے

(iii) ... ... آپ کیا جانتے ہیں / تم کیا جانتے ہو؟

(iv) ... ... میں ٹامل کچھ جانتا ہوں یا میں ٹامل سے کچھ کچھ واقف ہوں

(v) ... ... وہ بنگالی بالکل نہیں جانتی۔ وہ بنگالی سے ناواقف ہے۔

(vi) ... ... وہ تلگو نظمیں جانتا ہے (لیکن) (موسیقی) سے واقف نہیں۔

(vii) ... ... مسٹر کرشنا ریڈی بہت سی زبانیں جانتے ہیں۔

(viii) ... ... وہ سنسکرت سے کچھ کچھ واقف ہے (ہیں)۔ وہ کچھ کچھ سنسکرت جانتا ہے یا جانتے ہیں (تعظیمی)

Lesson : 8

Exercise - I

ذیل کے بے ترتیب الفاظ اجزاء کو صحیح ترتیب میں لکھکر جملہ بنائیے۔

(క) ఒక ఉంది ఇక్కడ బల్ల గదిలో ... ...

(చ) లేదు పేరు పుస్తకం అతని మీద. ... ...

(ట) కింద కుర్చీ పిల్లి ఉందా? ... ...

(త) చెట్లు మా ఉన్నాయి ముందు ఇంటి. ... ...

(ప) ఉన్నారు నీ ఎవరు వెనకాల ... ...

(గ) పెట్టెలో లేవు బట్టలు. ... ...

(జ) ఉన్నాయి వీధి కార్లు చివర ... ...

(డ) మా రెండు ఉన్నాయి ఇంటి మేడలు పక్కన ... ...

(ద) లేరా లోపల ఎవరూ? ... ...

(బ) పుస్తకాలు పైన బీరువా ఉన్నాయి. ... ...

(య) సెలవులో శర్మగారు ఉన్నారా? ... ...

(ర) జనం ఇంట్లో ఈ లేరు. ... ...

(ల) ఏం మధ్యలో గది ఉంది? ... ...

(వ) అబ్బాయి ఊళ్ళో లేడా మీ? ... ...

Exercise - II

ذیل کے فقروں کی مدد سے مثبت و منفی جملے (حسب ہدایت) بنائیے

(క) రామారావు కాలేజీలో ... ... مثبت

(చ) సంచిలో పంచదార ... ... منفی

(ట) ప్రకాశరావుగారు ఉద్యోగంలో ... ... منفی

(త) ఈ పుస్తకంలో బొమ్మలు చాలా ... ... مثبت

(ప) సుశీల మద్రాసులో ... ... مثبت

(గ) నువ్వు వీధిలో ... ... ? مثبت

(జ) నేను నిన్న ఊళ్ళో ... ... منفی

(డ) మేమిప్పుడు వరంగల్లులో ... ... منفی

(ద) మీరు నిన్న ఇంట్లో ... ... منفی

(బ) మీ దుకాణంలో ఏం బియ్యం ... ... ? مثبت

Exercise - III تلگو ترجمہ (موجودگی یا عدم موجودگی بتانا مقصود ہے)

ذیل کے انگریزی / اردو جملوں کی تلگو لکھیے۔ ।

(a) ... ... شاردا بمبئی میں نہیں ہے ..

(b) ... ... مسٹر پربھاکر قصبہ میں (شہر میں) نہیں ہیں۔

(c) ... ... کیا تم آنند نگر میں نہیں ہو؟

(d) ... ... جگ میں صاف پانی ہے۔

(e) ... ... دُکان میں چاول نہیں ہے

(f) ... ... ارونا دسویں جماعت میں ہے۔

(g) ... ... نٹراج کینیڈا میں نہیں ہے۔

(h) ... ... درخت پر پرندے ہیں۔

(i) ... ... آپ کے دادا (نانا) سوئے ہوئے ہیں۔۔ہیں نا؟

(j) ... ... آسمان میں کوئی "اسکائی لیب" نہیں ہے۔یہی نا؟
(یعنی نہیں ہے نا؟)

Exercise - I

خالی جگہوں میں فعل کی اصلی حالت (مصدری حالت "نا") استعمال کیجئے۔

(క) తెలుగు పుస్తకాలు ... ... మంచిది. پڑھنا

(చ) రోడ్డు పక్కన ... ... క్షేమం. چلنا

(ట) ఆమెను ... ... ఎందుకు ? بلانا، پکارنا

(త) మీరు ఇల్లు ... ... ఎప్పుడు ? بنانا۔ تعمیر کرنا

(ప) మనం ... ... ఎక్కడికి ? جانا

(గ) వాళ్లింట్లో ... ... మంచిది కాదు. رہنا۔ ٹھرنا

(జ) మీరు ... ... ఎప్పుడు ? آنا

(డ) నా పుస్తకం మీరు ... ... ఎందుకు ? لانا

(ద) సినిమాలు ఎక్కువ ... ... మంచిది కాదు. دیکھنا

(బ) రోజూ పళ్ళు ... ... ఆరోగ్యం. کھانا

Exercise - II

ذیل کے انگریزی / اردو جملوں کو تلگو میں ترجمہ کیجئے۔

(a) ... ... مجھے ناول پڑھنے کا وقت نہیں ملتا
یا میرے پاس ناول پڑھنے کا وقت نہیں ہے۔

(b) ... ... اسے دیکھنے کو آنکھیں نہیں ہیں۔

(c) ... ... اس کے پاس لکھنے کو (کیلئے) قلم ہے۔

(d) ... ... ظہیر آباد جانے کو (جانے کے لئے) ریل (ٹرین) نہیں ہے۔

(e) ... ... میرے پاس تمھیں دینے کو رقم نہیں ہے (پیسے نہیں ہیں)

(f) ... ... میرے پاس گدوال کی ساری خریدنے کو پیسے (رقم ہے) ہیں۔

(g) ... ... اسے یا اس کے پاس پکچر دیکھنے کی فرصت نہیں ہے

(h) ... ... تمھیں بتانے (کہنے کے لئے) میرے پاس الفاظ نہیں ہیں۔

(i) ... ... کہنے اور کرنے میں (قول وفعل میں) فرق ہے (فرق ہوا کرتا ہے)

(j) ... ... بس (کے) آنے میں ابھی وقت ہے۔

Exercise - III

اردو یا انگریزی میں ترجمہ کیجئے۔

(క) మహమ్మద్ అలీగారూ లోపలికి రండి! ... ...

(చ) నిర్మలగారూ, రండి, కూర్చోండి! ... ...

(ట) బాబూ, ఆ పేపరు ఇయ్యి! ... ...

(త) పాపా, పాఠం చదువు! ... ...

(స) మీ పేరు చెప్పండి! ... ...

(గ) ఒక్క నిమిషం ఆగండి! ... ...

(జ) ఇప్పుడు పాటలు పాడకు! ... ...

(డ) మీ పెన్ను ఒక్కసారి ఇయ్యండి! ... ...

(ద) ఇల్లు అమ్మకండి ! ... ...

(బ) ఆ పుస్తకం కొను! ... ...

Exercise - IV

خالی جگہوں کو پر کرو

1 حاشیہ میں دیے گئے صلہ فعل (متعلق فعل) مناسبت کے لحاظ سے چن کر ذیل کے جملوں کو مکمل کرو۔

క) ఆ బొమ్మ	... ... ఉంది.	లోతుగా
(చ) ఏ పండు	... ... లేదు.	వేడిగా
(ట) ఆయన	... ... ఉన్నారు.	విశాలంగా

(త) ఏమండి. ... ... ఉన్నారా?	అందంగా?
(వ) ... ... నడవిండి!	సన్నగా
(గ) ఏ గుడ్డ ... ... ఉంది.	తియ్యగా
(జ) నుయ్యి ... ... లేదు.	మెత్తగా
(డ) నీళ్ళు ... ... ఉన్నాయి.	కులాసాగా
(ద) ఆ అమ్మాయి. ... ... ఉంది.	కోపంగా

ذیل کے الفاظ فقروں کی ترتیب درست کر کے صحیح جملے بناؤ (لکھو) 2

(క) ఉన్నాడు అతను విద్యార్థిలాగ. ....

(చ) ఆఫీసు మాదిరిగా ఇది గవర్నమెంటు ఉంది. ....

(ట) రాజకీయనాయకుడిలా ఉన్నారు ఆయన. ....

(త) సీతలా మన అమ్మాయి ఆ ఉంది. ....

(ప) ఉంది కోలగా ముఖం అమ్మాయి ఆ. ....

(గ) లేవు కొత్త ఇవి పుస్తకాల మాదిరిగా. ....

(జ) అన్నయ్యలా వాళ్ళ ఇతను ఉన్నాడు. ....

(డ) ఉందా ? తలనొప్పిగా మీకు ....

(ద) రెడ్డి గారి ఉన్నారు వాళ్ళు పిల్లల్లా. ....

(బ) మెల్లగా ఆమెకు చెప్పడి. ....

Exercise - I

حال ناتمام, یا استمراری کی گردان

ن تلگو مصادر سے ایسے جملے بنائے جن میں صیغہ استمراری یا حال ناتمام کا صیغہ آئے۔

واحد متکلم

చదువు : ... ...

جمع متکلم

విను : ... ...

واحد حاضر یا مخاطب

అడుగు : ... ...

جمع حاضر یا جمع مخاطب

నడుచు : ... ...

واحد غائب (مذکر)

అమ్ము : ... ...

واحد غائب مذکر (مہذب و شائستہ انداز)

ఇచ్చు : ... ...

واحد غائب (مونث) سادہ معمولی

వెళ్ళు : ... ...

واحد غائب مونث مہذب یا شائستہ

ఉండు : ... ...

غائب (واحد و جمع) مذکر و مونث (مہذب)

చూచు : ... ...

غائب (جنس غیر حقیقی) واحد

[illegible] : ... ...

غائب (جنس غیر حقیقی) جمع (جمع غائب)

[illegible] : ... ...

Exercise - II

ذیل میں الف اور ب دو کالم دیے گئے ہیں۔ کالم الف میں مثبت جملے اور کالم ب میں منفی جملے درج ہیں۔
خالی جگہوں کو مناسب الفاظ سے پر کر کے مکمل جملے بنائیے

A	B
(క) ... ... వెళ్తున్నాను.	(క) ... ... రాయడంలేదు.
(చ) ... ... వస్తున్నాం.	(చ) ... ... చదవడంలేదు.
(ట) ... ... చెవుతున్నాం.	(ట) ... ... వినడంలేదా?
(త) ... ... మాట్లాడుతున్నారు.	(త) ... ... ఉండడంలేదు.
(ప) .. ... వస్తున్నది.	(ప) ... ... పాడడంలేదు.
(గ) ... ... పిలుస్తున్నాడు.	(గ) ... ... చూడడంలేదు
(జ) ... ... అడుగుతున్నారు.	(జ) ... ... చెప్పడంలేదు
(డ) ... ... పోతున్నాయి.	(డ) ... ... రావడంలేదు
(ద) ... ... కోస్తున్నారు.	(ద) ... ... [illegible]లేదు.
(బ) ... [illegible]తున్నావా?	(బ) ... ... పిలవడంలేదా?

Exercise - III

ذیل کے جملوں کا تلگو میں ترجمہ کیجیے۔

a) ... ... اس نے تمھیں بلایا (اس نے تمھیں بلایا ہے)

(b) ... ... اسے برا بھلا نہ کہو (عورت کو)

(c) ... ... میں تمھارا نام پوچھ رہا ہوں ۔

(d) ... ... اس کی طرف دیکھو

(e) ... ... ہم بمبئی نہیں جا رہے ہیں۔

(f) ... ... وہ ہمیں (ہم سب کو) بلا رہا ہے

(g) ... ... کیا تم اسے رقم دے رہے ہو؟

(h) ... ... اس سے پتہ (پتہ کے لئے) پوچھو

(i) ... ... اسے نہ مارو۔ اس کو مت مارو

(j) ... ... انھیں میز پر رکھ دو (رکھو)

Exercise - IV

ان جملوں کا ترجمہ اردو یا انگریزی میں کیجیے۔

(క) మా అమ్మాయికోసం ఇల్లు కడుతున్నాం. ... ...

(చ) మా వీధిలో పది చెట్లున్నాయి. ... ...

(ట) ఈ వేపు నాలుగు బస్సులు వస్తున్నాయి. ... ...

(త) మీ ఇల్లు ఏ వేపు ఉంది ? ... ...

(ప) మీకోసం శర్మగారు వస్తున్నారా ? ... ...

(గ) కృష్ణమూర్తిగారు అమెరికా వెళ్తున్నారా? ... ...

(జ) మీ ఆఫీసునుండి అక్కడికి ఎంత దూరం ? ... ...

(డ) మా ఇంటినుంచి ఆఫీసుకు పది మైళ్లు. ... ...

(ద) రామారెడ్డిగారు కారులోంచి చూస్తున్నారు. ... ...

(బ) ఆమెను అడగడంవల్ల లాభమేమిటి? ... ...

Exercise - I

مستقبل مطلق کے مثبت و منفی صیغے

ذیل کی جدول میں مستقبل مطلق (فعل) کی گردان کا لحاظ کرتے ہوئے مثبت و منفی جملے لکھئے۔ اس غرض کیلئے مصدر اصلی بیچنا پیش نظر رکھئے۔ అమ్ము

	مثبت	منفی
(క) నేను మా ఊళ్ళో ఇల్లు	... ...	... ...
(చ) మేం కిరసనాయిలు	... ...	... ...
(ట) నువ్వు పొలం	... ...	... ...
(త) మీరు కూరగాయిలు	... ...	... ...
(ప) వాడు సిగరెట్లు	... ...	... ...
(గ) అతను బియ్యం	... ...	... ...
(జ) ఆమె మామిడిపళ్ళు	... ...	... ...
(డ) ఆవిడ బంగారం	... ...	... ...
(ద) వారు కారు	... ...	... ...
(బ) వాళ్ళు పుస్తకాలు	... ...	... ...

Exercise - II

ذیل میں دے گئے مختلف مصادر سے مستقبل مطلق کے منفی و مثبت صیغے بنائے

			مثبت	منفی
(క)	విను	:	... ...	... ...
(చ)	చదువు	:	... ...	... ...
(ట)	నడుచు	:	... ...	... ...
(త)	రాయు	:	... ...	... ...
(ప)	చూచు	:	... ...	... ...
(గ)	ఉండు	:	... ...	... ...
(జ)	వచ్చు	:	... ...	
(డ)	పిలుచు	:	... ...	.. ...
(ద)	వెళ్ళు	:	... ...	... ...
(బ)	అడుగు	:	... ...	...

Exercise - III

ذیل کی جدول میں ایک طرف نامکمل جملے اور دوسری جانب کچھ الفاظ دے گئے ہیں ان میں سے موزوں مناسب الفاظ کی مدد سے خالی جگہوں کو پر کیجئے۔

(క)	అతను తొమ్మిది గంటల .... రాడు.	చొప్పున
(చ)	నేను నిన్న ఒక .... మీఇంటికి వచ్చాను.	కన్న/కంటె
(ట)	ఢిల్లీ రైలు కాజీపేట .... పోతుంది.	అన్నట్టు
(త)	ఆమె హిమాయత్‌నగర్ .... నడుస్తుంది	సారి
(ప)	పంచదార కిలో నాలుగురూపాయల..... ..... అమ్ముతున్నారు.	మరో
(గ)	నేను చెప్తాను .... వాడు వినడు	వరకు
(జ)	దాని .... ఇది పెద్దది	దాకా
(డ)	దీనికి .... దారిలేదు.	మాటు
(ద)	.... అతని పేరేమిటి?	గుండా/ద్వారా
(బ)	ఆమెను ఇంకో .... పిలవకండి	కాని

Exercise - I

مندرجہ ذیل جملوں کا تلگو میں ترجمہ کیجئے

(a) ... ... میں یہ کتاب پڑھتا ہوں (حال مطلق)

(b) ... ... تم نے آم نہیں کھایا (ماضی مطلق)

(c) ... ... ہم آج دس میل چلے (ہم نے آج دس میل طے کئے)

(d) ... ... اس نے اوشا کو خط نہیں لکھا (ماضی مطلق۔ منفی)

(e) ... ... اس نے مجھے دو بار بلایا (ماضی مطلق)

(f) ... ... رام مورتی تنالی نہیں گیا (ماضی مطلق۔ منفی)

(g) ... ... میری بیوی مندر (کو) گئی (ماضی مطلق)

(h) ... ... میں نے تمھاری (آپ کی) تصویر اخبار میں دیکھی (")

(i) ... ... ہم نے کافی پی (ماضی مطلق)

(j) ... ... [illegible] پکچر کل دیکھی یا میں نے کل وہ پکچر دیکھی۔

Exercise - II

ان جملوں کا اردو یا انگریزی میں ترجمہ کیجئے۔

(క) నేను బాల్‌పాయింట్ పెన్నుతో రాశాను. ....

(ఎ) నాతో బాటు మా ఆవిడ కూడా బొంబాయి వచ్చింది. ....

(ట) ఈ మాట వాడితో చెప్పు. ....

(త) ఆమె జ్వరంతో బాధ పడుతున్నది. ....

(గ) వ్యాపారంవల్ల ఆయనకు నష్టం వచ్చింది. ....

(జ) నావల్ల నీకు లాభం కలిగింది. ....

(డ) రేడియోలో వార్తలు వచ్చాయా? ....

(ద) నేను నిన్న ఆఫీసుకు వెళ్ళలేదు. ....

(బ) డిగ్రీలవల్ల ఉపయోగం ఏమిటి? ....

Exercise - III

ذیل میں کچھ مصادر دے گئے ہیں ان میں سے کسی دس کا انتخاب کر کے جملے بنائے۔

చేయు	నడుచు	కట్టు	విను
అమ్మ	వెళ్ళు	రాయు	పెట్టు
అడుగు	కోయు	తెరుచు	చూచు
చదువు	ఉండు	పోవు	వచ్చు

(క)	.....	.....	.....	(ౙ)	.....	.....	.....
(చ)	.....	.....	.....	(ఙ)	.....	.....	.....
(ట)	.....	.....	.....	(ఢ)	.....	.....	.....
(త)	.....	.....	.....	(ధ)	.....	.....	.....
(ప)	.....	.....	.....	(బ)	.....	.....	.....

Exercise - IV

ماضی حال۔ مستقبل تینوں صغوں کا استعمال   پندرہ بیس جملے بنائے جن میں مثبت و منفی واحد و جمع۔ مذکر و مونث اور جنس حقیقی ہر قسم کے جملے شامل ہوں۔

(1)

(2)

(3)

(4)

(5)

(6)

(7)

(8)

(9)

(10)

(11)

(12)

(13)

(14)

(15)

(16)

(17)

(18)

(19)

(20)

Exercise - I

(فجائیہ) بنیہ وسرزنش، جوش وعبرت جیسے جذبات کوظاہر کرنے والے مصادر کا استعمال کرتے ہوئے جملے بنائیے

(క) మనం ఆయన్ని డబ్బు .... مانگنا

(చ) మనం పొలం .... فروخت کرنا۔ بیچنا

(ట) మనం సినిమాకి .... جانا

(త) మనం సీతకు ఉత్తరం .... لکھنا

(ప) మనం సుందరాన్ని .... بلانا۔ پکارنا

(గ) మనం రేపు మళ్ళీ .... آنا

(జ) మనం తొందరగా .... کرنا

(డ) మనం ఆ చీర .... خریدنا

(ద) కిటికీ .... ? کھولنا

(బ) ఈ పత్రిక .... پڑھنا

Exercise - II

1 ذیل کے جملوں کا تلگو میں ترجمہ کیجئے۔

(a) ... ... اس نے دو گھنٹوں تک بحث کی

(b) میں اس بارے میں سوچوں گا (غور کرونگا) ... ...

(c) میرا لڑکا تصاویر کو قینچی سے کاٹ رہا ہے ... ...

(d) اس نے (سیاسی) پارٹی۔ تبدیل کرلی (بدل لی) ... ...

(e) وہ ایک بڑا ناول لکھ رہا ہے .. ..

(f) تم نے کچھ سمجھایا (بتایا) نہیں یا وضاحت نہیں کی ... ...

(g) وہ (عورت) اس پر خوش ہے ... ...

(h) (انھوں نے طے کیا ہے کہ کار بیچ ڈالیں) انھوں نے کار بیچنے کا فیصلہ کرلیا ہے۔ ...

(i) میری گلی میں ایک مدرسہ قائم ہوا تھا۔ ... ...

(j) ڈاکٹر مریض کا معائنہ کررہا ہے۔ ... ...

Exercise - III

ذیل کے جملوں کا انگریزی یا اردو میں ترجمہ کرو۔

(క) మా అమ్మాయికి ఈ సంవత్సరం పెళ్ళి చేస్తాం. ....

(చ) రామనాథంగారు గోపాలపురానికి బదిలీ అయ్యారు. ....

(ట) ఆ బస్సులో పది గంటలు ప్రయాణం చేశాం. ....

(త) ఆయన ఇప్పుడే భో(జన)ం చేశారు. ....

(ప) ఆ అమ్మాయి పది ఉద్యోగాలకి దరఖాస్తు చేసింది. ....

(గ) దేశాయిగారు మొన్ననే రాజీనామా చేశారు. ....

(జ) కుక్క పరిగెత్తుతోంది (పరిగెత్తుతున్నది). ....

(డ) మా అమ్మ జబ్బు పడింది. ....

(ద) నా ఉత్తరం టైపు చేశారా? ....

(బ) మీ దరఖాస్తు రేపే దాఖలు చెయ్యండి ....

Exercise - IV

مندرجہ ذیل الفاظ (کلمات) کو اپنے جملوں میں استعمال کیجیے (تلگو جملے بنائے)

(క) ఇంచుమించు: ....

(చ) అన్నమాట: ....

(ట) దాదాపు: ....

(త) అంటే: ....

(ప) సుమారు: ....

(గ) అయితే: ....

(జ) అందువల్ల: ....

(డ) మళ్ళీ: ....

(ద) దానిమూలంగా: ....

(బ) తోబాటు: ....

Exercise - V

ضمائر راجع الی الفاعل :

مصادر ذیل سے ضمائر رجعی (آپ ہی۔ خود۔ اپنے تئیں وغیرہ) بنائیے۔ بطور مثال یا عوضہ ایک مصدر اس غرض کے لئے دیئے ہوئے

مصادر کے بعد కొను کا اضافہ کر دیجئے اور بس

Model : نمونہ

చదువు: پڑھنا

చదువుకొను پڑھنا پڑھ لینا خود کیلئے اپنے آپ پڑھنا۔ اپنے لئے پڑھنا۔

అమ్ము:	.....	.....	.....
తొడుగు:	.....	.....	.....
కొను:	.....	.....	.....
తెరుచు:	.....	.....	.....
చేయు:	.....	.....	.....
తిట్టు:	.....	.....	.....

తీయు: ....

చూచు: ....

మార్చు: ....

రాయు: ....

Exercise - VI

دیے گئے تلگو الفاظ سے جملے بنائیے (لازمی کا مفہوم) جیسے (۔۔۔پڑے گا) (ہوگا۔چاہیے وغیرہ ملانا)

(క) .... చూడాలి.

(చ) .... ఇయ్యాలి

(ట) .... తెలియాలి.

(త) .... తాగాలి.

(ప) .... పడుకోవాలి.

(గ) .... చెప్పాలి.

(జ) .... చెయ్యాలి.

(డ) .... నడవాలి.

(ధ) .... వినాలి.

(బ) .... రావాలి.

Lesson : 14

Exercise - I

حال استمرار کا استعمال

ذیل میں دو دو جملوں کے جوڑے دے گئے ہیں ان کو ملا کر ایک جملہ بنائیے اسطرح کہ وہ کام کا بیک وقت ہونا ظاہر ہو جیسے - تے ہوئے - تی ہوئی - لانے

14వ పాఠం

مثال یا نمونہ

وہ اخبار پڑھ رہا ہے (ایک جملہ)

(وہ ریڈیو بھی سن رہا ہے (دوسرا جملہ)

اب ان کا جوڑا اسطرح ہوگا۔

وہ اخبار پڑھتے ہوئے ریڈیو سن رہا ہے

(క) వాడు పుస్తకం చూస్తున్నాడు.
వాడు నోట్సు రాస్తున్నాడు.

(చ) ఆయన భో(జన)ం చేస్తున్నారు.
ఆయన కబుర్లు చెబుతున్నారు. ______

(ట) ఆమె ప్రార్థన చేస్తోంది.
ఆమె కళ్ళు మూసుకున్నది. ______

(త) అతను టిఫిన్ తింటున్నాడు.
అతను మంచినీళ్ళు తాగుతున్నాడు. ______

(ప) వారు ఢిల్లీ వెళ్తున్నారు.
వారు మా ఇంటికి వచ్చారు. ______

(గ) ఆవిడ ఎవరినో పిలుస్తున్నారు.
ఆవిడ చెయ్యి ఊపుతున్నారు. ______

(జ) వాళ్ళు పాటలు పాడుతున్నారు.
వాళ్ళు ఆటలు ఆడుతున్నారు. ______

(డ) వాడు రోడ్డు మధ్య నడుస్తున్నాడు.
వాడు కారుకింద పడ్డాడు. ______

Exercise - II

ذیل میں دے گئے دو دو جملوں سے ایک ایک جملہ بنا کر لکھئے تاکہ "کر کے" یا رہ کے کا مفہوم (دو کام کے بعد دیگر سے) پیدا ہو جائے

اس نے کھانا کھایا (ایک جملہ)

وہ سو گیا (دوسرا جملہ)

اب ان دونوں کا جوڑا اسطرح ہو گا۔

وہ کھانا کھا کے (کھا کر) سو گیا

(1) అతను భోం చేశాడు — అతను భోంచేసి నిద్రపోయాడు
(2) అతను నిద్రపోయాడు.

(క) వాడు సినిమాకి వెళ్ళాడు.
వాడు ఇప్పుడే వచ్చాడు. ______________________

(చ) ఆమె పుట్టింటికి వెళ్ళింది.
ఆమె నెల రోజులు ఉంది. ______________________

(ట) ఆయన వ్యాపారం చేశారు.
ఆయన చాలా డబ్బు సంపాదించారు. ______________________

(త) నేనీరోజు చాలా దూరం నడిచాను.
నేను అలిసిపోయాను. ______________________

(ప) మనం బజారుకు వెళ్దాం
మనం బట్టలు కొందాం. ______________________

(గ) నేను సెలవు పెడతాను.
నేను ఊరికి వెళ్తాను. ______________________

(జ) అతను నీకు ఫోన్ చేస్తాడు.
ఆ సంగతి చెప్పాడు. ______________________

Exercise - III

Without کا مفہوم ادا کرنا

آئے بغیر، بغیر آئے (نہ آکر) (**Without**) نہ جاکر۔ نہ کہکر بغیر بات کئے ، بلت نہ کرکے حاشیہ میں دیے گئے مصدر مطلق سے منفی صیغوں سے خانہ پری کیجئے جیسے۔ చెప్పక, వెళ్ళక

(క)	వాడు బడికి	.....	.....	ఆటలు ఆడుతున్నాడు	వెళ్ళు
(చ)	ఆమె నాతో	.....	.....	బజారుకు వెళ్ళింది	చెప్పు
(ట)	అతను	.....	.....	పని చేసుకుంటున్నాడు.	మాట్లాడు
(త)	ఆయన మా ఇంటికి	.....	.....	వెళ్ళిపోయాడు	వచ్చు
(ప)	ఆవిడ	.....	.....	వంట చెయ్యదు	స్నానం చేయు
(గ)	పాప పాలు	.....	.....	నిద్రపోయింది.	తాగు
(జ)	అతను	.....	.....	డబ్బు సంపాదించాడు	కష్టపడు
(డ)	నేను	.....	.....	బయలుదేరాను	భోంచేయు
(ద)	వాడు సరిగా	.....	.....	పరీక్షకు వెళ్ళాడు	చదువు
(బ)	సీత సినిమా	.....	.....	నిద్రపోయింది.	చూచు

Exercise - IV

"۔تے ہوئے" کا استعمال بغیر (بناء)

مندرجہ ذیل جملوں کا تلگو میں ترجمہ کیجئے۔

(a) ... ... وہ چلتے ہوئے گر پڑا

(b) اس نے پانی پیئے بغیر کھانا کھایا ... ...

(c) مسٹر رنگ داؤ، گھر جاتے ہوئے میرے پاس آئے ... ...

(d) مجھے تمہیں دیکھ کر دس سال کا عرصہ ہوا ... ...

(e) وہ دس لاکھ روپئے کما کر مرا ... ...

(f) مسٹر جگنا تم نے گاؤں کا گھر بیچے بغیر اپنی لڑکی کی شادی کی ... ...

(g) میں کتاب پڑھنے کے بعد (رات کے) بارہ بجے سویا ... ...

(h) وہ انتخابات (الیکشن) میں کھڑا (ہوا (ہوکر) اور) ہار گیا ... ...

(i) تم یہاں آئے بغیر کہاں چلے گئے (گئے)؟ ... ...

(j) سخت محنت کے بغیر (بغیر سخت محنت کے) امتحان کیسے کامیاب کرسکتے ہو؟ ...

Lesson : 15

Exercise - I

معروف و مجہول افعال کی مختلف شکلیں

ذیل میں دس جملے دیے گئے ہیں۔ معروف افعال کی بجائے افعال استعمال کر کے جملے بناؤ نمونہ یا مثال

(అ) నీ విషయం అతనికి చెప్పాను. — میں نے تیرے بارے میں اس کو کہا ہے

నీ విషయం అతనికి చెప్పించాను. — تیرے لئے اس کو کہلوایا ہے

(ఆ) నీ విషయం అతనికి చెప్తాను. — تیرے بارے میں اس کو کہتا ہوں

నీ విషయం అతనికి చెప్పిస్తాను. — تیرے بارے میں اس کو کہلواتا ہوں

(క) నేను ఉత్తరం చదివాను. ....

(చ) ఆవిడ పని చేసింది. ....

(ట) అతను సినిమా చూశాడు ....

(త) లలిత అన్నం తింటున్నది. ....

(ప) రంగడు పాట వింటున్నాడు. ....

(గ) జానకి, వాళ్ళమ్మాయికి తెలుగు నేర్పుతున్నది. ....

(జ) నేను మీ కోసం పుస్తకం తెచ్చాను ....

(డ) అతను డబ్బు ఇచ్చాడు. ....

(ద) ఆయన ఉత్తరం రాస్తున్నారు. ....

(బ) ఆమె అత్తగారు వంట చేస్తున్నారు. ....

Exercise - II

ان کلمات (جملوں) کا تلگو میں ترجمہ کیجئے

(a) ... ... میں اس سے کام کروایا (لیا).

(b) ... ... اس نے اپنی لڑکی سے کتاب پڑھوائی.

(c) ... ... سبا راؤ کے لئے مجھے یہاں آنا پڑا یعنی آنے پر مجبور کیا یا بلوایا.

(d) ... ... اس نے مجھ سے کتاب خریدوائی.

(e) ... ... میں نے اپنی بیوی سے فقیر کو کھانا دلوایا.

Exercise - III

"نے والا" کا استعمال (اسم فاعل بنانا)

انگریزی یا اردو زبان میں ترجمہ کیجئے

(క) అతను ఆ విషయం చెప్పబోయాడు. ....

(చ) నేను అన్నం తినబోతున్నాను. ....

(ట) ఆయన ఇప్పుడే బయటికి వెళ్ళబోతున్నారు. ....

(త) ఆమె కిటికీ ముయ్యబోతున్నది. ....

(ప) నేనదే అడగబోతున్నాను. ....

(గ) ఆయన ఇప్పుడు బాగా చూడగలుగుతున్నారు. ....

(జ) మా పాప బాగా మాట్లాడగలుగుతున్నది. ....

(డ) నేను సరిగా నడవలేక పోతున్నాను. ....

(ద) అతను ఆ విషయం సరిగా చెప్పలేకపోతున్నాడు. ....

(బ) మీరు ఈరోజు ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎక్స్‌ప్రెస్‌లో వెళ్తే ....
రేపు ఢిల్లీ చేరగలరు.

Exercise - IV

آنے دو۔ جانے دو۔ کہنے دو۔ پڑھنے دو وغیرہ کا استعمال

ذیل کے جملوں کا تلگو میں ترجمہ کیجیے ఇమ్ము, నిమ్ము کا استعمال

(a) ... ... اس کو (اسے) کہنے دو

(b) ... ... اسے باہر نہ (مت جانے دو) جانے دو

(c) ... ... مجھے تصویر دیکھنے دو۔

(d) ... ... کتے کو اندر نہ آنے دو (مت آنے دو)۔

(e) ... ... انہیں خاتون) اخبار پڑھنے دو

(f) ... ... اسے سیکل بیچنے کی اجازت نہ دیں.

(g) ... ... مجھے اس کا دان کا ـ شائستہ طرز) نغمہ نا گانا سننے دو.

(h) ... ... اسے کام کرنے نہ دو (مت کرنے دو).

(i) ... ... اس جوڑے کو ہنی مون پر جانے دو.

(j) ... ... میں نے جو کہا اسے اس کو معلوم نہ ہونے دو.

Exercise - V

امکان واحتمال کا اظہار

ان جملوں کو ماضی شکیہ یا احتمالی میں تبدیل کرو

(క) దమయంతి ఈ విషయం చెబుతుంది. ....

(చ) షరీఫ్ ఈరోజు ఆఫీసుకు రాడు. ....

(ట) మేరీ విజయవాడ వెళ్తుంది. ....

(త) సుందరం మళ్ళీ అమెరికా వెళ్ళాడు. ....

(ప) మా ఆవిడ దగ్గిర నుంచి ఈ వారంలో ఉత్తరం వస్తుంది. ....

(గ) ఈ మందు వాడితే మీ జబ్బు తగ్గుతుంది. ....

(జ) పరంధామయ్యగారు పది వేలు ఇయ్యరు. ....

(డ) ఆ పని ఈరోజు అయిపోతుంది. ....

(ద) అరుణ నాకు ఉత్తరం రాస్తుంది. ....

(బ) ఆయన రేపు వరంగల్లు వెళ్తారు. ....

Exercise - I

(క) మీరు మా ఇంట్లో ఉండొచ్చు (ఉండవచ్చు). ....

(చ) ఇక్కణ్ణించి నేను ఫోన్ చెయ్యొచ్చా? ....

(ట) ఆ సంగతి మీరు సరళను అడగొచ్చు. ....

(త) అంతవరకు మీరిక్కడ కూర్చోవచ్చు. ....

(ప) మీరు ఆవిడ సలహా తీసుకోవచ్చు. ....

(గ) అనుమతి తీసుకోకుండా లోపలికి రాగూడదు. ....

(జ) నువ్వీమాట ఎవరికీ చెప్పగూడదు. ....

(డ) నువ్వు డబ్బు వృధాగా ఖర్చు చెయ్యగూడదు. ....

(ద) అలాంటి పుస్తకాలు చదవగూడదు. ....

(బ) రోడ్డు మధ్య నడవగూడదు. ....

Exercise - II

نہ آئے تو نہ کھائے تو   نہ کھانے کی صورت میں۔ نہ آنے کی صورت میں   پوچھنے پر پوچھ کر۔ پوچھے تو۔ مانگنے پر۔ مانگ کر۔ مانگنے سے

ذیل کی شکلیں استعمال کرکے جملے بناؤ

(క) అడిగితే: ....

(చ) రాకపోతే: ....

(ట) వెళ్తే ....

(త) చదవకపోతే: ....

(ప) ఉంటే: ....

(గ) నడిస్తే: ....

(జ) తేకపోతే: ....

(డ) తింటే: ....

(ద) రాయకపోతే: ....

(బ) చేస్తే: ....

Exercise - III

باوجود۔ پر بھی టికిని کا استعمال

ان جملوں کا تلگو میں ترجمہ کیجئے

میرے خط لکھنے کے باوجود اس نے جواب نہیں دیا

(a) ... ...

(b) ... ... میرے کہنے پر بھی (کہنے کے باوجود) تم نے سنا نہیں

(c) ... ... اس نے سخت محنت کے باوجود امتحان کامیاب نہیں کیا

(d) ... ... تمہارے کہنے کے باوجود کوئی فائدہ نہیں۔ تم کہو بھی تو بیکار ہے

(e) ... ... پرساد کے آنے پر بھی (آنے کے باوجود) پربھاکر نہیں آئے گا

(f) ... ... رقم یا پیسہ رکھنے کے باوجود وہ نہیں دے گی

(g) ... ... ہم بلائیں بھی تو وہ نہیں آئے گا (وہ ہمارے بلانے پر بھی نہیں آئے گا)

(h) ... ... بس آ بھی جائے تو (آئے بھی تو) ہم سوار نہ ہو سکیں گے۔ بس آنے پر بھی ہم سوار نہ ہو سکینگے۔

(i) ... ... تیز بھاگنے کے باوجود رنگیا، پوچیا سے نہیں مل سکتا (نہ مل سکے گا)

(j) ... ... خدا ہمیشہ ہمیں دیکھتا ہے اگرچہ کہ ہم اسے نہیں دیکھتے
(گو کہ ہم اسے نہیں دیکھ پاتے لیکن خدا ہمیشہ ہمیں دیکھتا ہے)

Exercise - IV

تاہم۔ پھر بھی۔ باوجود وغیرہ کا استعمال

ذیل میں دو دو جملوں کے جوڑے دئے گئے ہیں۔ ان سے ایک ایک جملہ بنائیے (درمیان میں పోయినా، అయినా کو استعمال کیجئے)

Model నేనతన్ని డబ్బు అడగలేదు. (అయినా) అతను ఇచ్చాడు. నేనతన్ని డబ్బు అడక్క పోయినా ఇచ్చాడు.

(క) రాధ పిలవలేదు.
శ్యామ్ వెళ్ళాడు.

(చ) నేను అడ్రస్ ఇవ్వలేదు.
ఆమె మా ఇంటికి వచ్చింది.

(ట) వాడు భోజనం చెయ్యలేదు.
పని అంతా చేశాడు.

(త) ఆయన ఉత్తరాలు రాయడు.
అప్పుడప్పుడు నేనే రాస్తుంటాను.

(ప) నేనీరోజు పేపరు చూడలేదు.
రేడియోలో వార్తలు విన్నాను.

(గ) నువ్వు ఆ పుస్తకం చదవలేదు.
దాన్ని గురించి మాట్లాడుతున్నావు.

(జ) రామ్మూర్తి అన్నం తినలేదు.
టిఫిన్ తిన్నాడు.

(డ) మా ఆవిడ ఊరికి వెళ్ళదు.
నేను వెళ్తాను.

(ద) గదిలో పంకా తిరగడం లేదు.
కిటికీలోంచి గాలి వస్తోంది.

(బ) మనకు రైల్లో రిజర్వేషను దొరకలేదు.
అయినా బస్సులో వెళ్ళవచ్చు.

Exercise - I

حاصل مصدر (مثبت و منفی) کا استعمال
(یا ہوا کا استعمال)

مثبت (دیکھا ہوا۔ دیدہ)	منفی (نہ دیکھا ہوا۔ ندیدہ)
చూసిన	చూడని

(క) ఇది మీకు ... ... ఉత్తరం (వచ్చు - مثبت)

(చ) అది ఈయన ... ... ఊరు (చూచు - منفی)

(ట) లక్ష్మీనారాయణగారు ... ... నవల 'మాలపల్లి' (రాయు - مثبت)

(త) ... ... సంగతి చెప్పకు (తెలియు - منفی)

(ప) నువ్వు ... ... డబ్బు వంద రూపాయలు (తెలియు مثبت)

(గ) అది నేను ... ... మాట (విను - مثبت)

(జ) ఇది రామారావుగారు కారు (కొను منفی)

(డ) ఇది కార్యదర్శిగారు ... ... ఫైలు (చూచు - مثبت)

(ద) సినిమాహాల్లో నీ పక్కన ... ...
అబ్బాయి మా అన్నయ్య బావమరిది. (కూర్చొను - مثبت)

(బ) నేను ... ... పుస్తకం (చదువు - منفی)
నీకెలా ఇస్తాను?

Exercise - II

تلگو کے ان دو دو جوڑوں کو ملاکر "ایک جملہ" بنائیے (حال استمراری کا)

(క) బస్సు వస్తున్నది.
అది సెక్రటేరియట్ వెళ్తుంది.

(చ) ఒక పెద్ద మనిషి మా పొలం కొంటున్నాడు.
ఆయనకు వంద ఎకరాల భూమి ఉంది.

(ట) మా పిల్లలిద్దరు బళ్ళో చదువుతున్నారు.
ఆ బడి పక్క వీధిలో ఉంది.

(త) ఆ ఇంట్లో నలుగురు ఆడవాళ్ళు ఉంటున్నారు.
వాళ్ళు ఉద్యోగాలు చేసుకుంటున్నారు.

(ప) ఆమె ఒక పుస్తకం రాస్తున్నారు.
అదొక చారిత్రక నవల.

(గ) రంగనాయకి పాట పాడుతున్నది.
అది త్యాగరాజ కీర్తన.

(జ) ఆయన ఉపన్యాసం ఇస్తున్నారు.
దానివల్ల నాకు తలనొప్పి వస్తున్నది.

(డ) నువ్వు అతనికొక సంగతి చెప్తున్నావు.
అది నాకు తెలుసు.

(ద) డైరక్టరుగారు ఫైలు అడుగుతున్నారు.
అది కనిపించటం లేదు.

(బ) మా ఇంటికి ఇవాళ నలుగురు భోజనానికి వస్తున్నారు. వాళ్ళు మా చుట్టాలు. ....

Exercise - III

ذیل کے جملوں کو (صیغہ ماضی۔اسم مفعول) تبدیل کرو

(క) మేము నిన్న మామిడిపళ్ళు కొన్నాం. .... مثبت

(చ) నేను విశాఖపట్నం చూశాను. .... مثبت

(ట) శేఖర్ వెయ్యి రూపాయల నగదు ఇచ్చాడు. .... مثبت

(త) మాలతి ఆ పుస్తకం చదివింది. .... مثبت

(ప) డేవిడ్ ఆ కారు అమ్మాడు. .... مثبت

(గ) పిల్లలు జామకాయలు కోశారు. .... مثبت

(జ) ఈ సైకిలు చక్రం విరిగింది. .... مثبت

(డ) మా అమ్మ వంకాయకూర వండింది. .... مثبت

(ద) నువ్వు దొంగనోట్లు తీసుకున్నావు. .... مثبت

(బ) పనివాళ్ళు పదిహేను రూపాయల కూలి అడిగారు. .... مثبت

Exercise - IV مستقبل دوامی (۔۔۔جانے والی)

ان مصادر سے "صیغہ" مستقبل دوامی کے جملے بنائے

(క) విను: ....

(చ) చదువు: ....

(ట) నడుచు: ....

(త) అడుగు: ....

(ప) తెచ్చు: ....

(గ) అమ్ము: ....

(జ) చూచు: ....

(డ) తాగు: ....

(ద) రాసుకొను: ....

(బ) టైపుచేయు: ....

Exercise - V ان جملوں کو تحویل کرو

اسم مفعول۔ ماضی استمراری۔ مستقبل دوامی

Model

ఆమె తెలుగు పాట పాడింది. ఆమె పాడిన పాట తెలుగు పాట.

ఆమె తెలుగుపాట పాడుతున్నది. ఆమె పాడుతున్న పాట తెలుగు పాట.

ఆమె తెలుగుపాట పాడుతుంది. ఆమె పాడే పాట తెలుగు పాట.

(క) సీత గద్వాల చీర కొన్నది. ______

(చ) మా అమ్మాయి జర్మనీ (దేశం) వెళ్ళింది. ______

(ట) ఆయన నల్లటి కారులో వచ్చారు. ______

(త) మీరు మంచిపని చేశారు. ______

(ప) అతను రాళ్ళబియ్యం అమ్మాడు. ______

(గ) ఆ విందుకు పధ్నాలుగు వంటకాలు వండారు. ______

(జ) రెడ్డిగారు ముప్ఫై పుస్తకాలు రాశారు. ______

(డ) గీతాదేవికి లాటరీలో లక్షరూపాయలు వచ్చాయి. ______

Exercise - I

ذیل کے انگریزی / اردو جملوں کا تلگو میں ترجمہ کیجئے

(a) ... ... جو چیز میں نے کھائی (موز) کیلا تھا.

(b) ... ... وہ جو ادھر آرہی ہے سو نمبر کی بس ہے.

(c) ... ... وہ جو روز آنہ پڑھتا ہے (پڑھا کرتا ہے) اخبار ہے.

(d) ... ... جو چیزیں اس نے آج خریدی۔ سوتی ساریاں تھیں

(e) ... ... وہ جو اس طرف کو (ادھر) جارہے ہیں۔ غنڈے ہیں.

(f) ... ... وہ جو گاڑی میں بیٹھی (انتظار کررہی) ہے۔ میری بیوی ہے.

(g) ... ... وہ کتا جو بھونکتا ہے (بھونکنے والا کتا) خراب نہیں ہے (ہوتا)

(h) ... ... جو چیز ہم نے کل خریدی تھی "تلگو پریچہ واحکمو" تھی.

(i) ... ... وہ جو ہم پڑھتے ہیں چار اسباق ہیں.

(j) ... ... جو اچھا (خوب) پڑھتے ہیں امتحان میں ضرور کامیاب ہوں گے ....

Exercise - II

ان فقروں کو اپنے جملوں میں استعمال کرو

(క) వెళ్ళినప్పుడు ....

(చ) వచ్చేటప్పుడు: ....

(ట) చదివినప్పుడు: ....

(త) చెప్పినందుకు: ....

(ప) అడిగినందువల్ల: ....

(గ) తెలిసినంత: ....

(జ) ఇచ్చినన్ని: ....

(డ) చేసేటందుకు: ....

(ద) చూస్తున్నన్ని: ....

(బ) మోసేటంత: ....

Exercise - III

یہ اور اسی قسم کے پندرہ جملے لکھیے۔ ایسے جملے جن سے آپ مانوس و واقف ہوں

(1)

(2)

(3)

(4)

(5)

(6)

(7)

(8)

(9)

(10)

(11)

(12)

(13)

(14)

(15)

Lesson : 19 ماضی استمراری (تا تھا)

Exercise - I

آتا تھا = آیا کرتا تھا

لکھتا تھا = لکھا کرتا تھا (عادت و دوام)

ان جملوں کا اردو یا انگریزی میں ترجمہ کرو :-

(క) రంగారావు కాలేజికి సైకిలు మీద వచ్చేవాడు ....

(ఖ) శారద నెలకొక ఉత్తరం రాసేది. ....

(గ) మా అన్నయ్య చన్నీళ్ళతో స్నానం చేసేవాడు. ....

(ఘ) మేం కొంత కాలం రాజమండ్రిలో ఉండేవాళ్ళం. ....

(చ) మనం చిన్నప్పుడు చాలా అల్లరి చేసేవాళ్ళం. ....

(ఛ) సుబ్బయ్యగారు ప్రతిరోజూ కాఫీవేళకి మా ఇంటికి వచ్చేవారు. ....

(జ) ఆ దుకాణం వాళ్ళు మంచి బియ్యం అమ్మేవాళ్ళు. ....

(ఝ) నరసింహమూర్తి జానపద గేయాలు బాగా పాడేవాడు. ....

(ట) ఆ చెట్టుకు రోజుకొక పువ్వు పూసేది. ....

(ఠ) వాళ్ళకి నెలకి నాలుగువేల రూపాయలు వచ్చేవి. ....

Exercise - II

ضمیر تنکیر و استفہام

ذیل کے تلگو الفاظ کو اپنے جملوں میں استعمال کرو

(క) ఎక్కడో ....

(చ) ఎప్పుడో: ....

(ట) ఎవరో: ....

(త) ఎందుకో: ....

(ప) ఎంతో ....

(గ) ఎన్నో ....

(జ) ఏమిటో ....

(డ) ఏవో ....

(ద) ఎన్నడో ....

(బ) ఏదో ....

Exercise - III

ذیل کے جملوں کا تلگو میں ترجمہ کرو۔

(a) ... ... میں نہیں جانتا کہ وہ آتی ہے (آئینگی) یا نہیں۔

(b) ... ... تم جانتے ہو (تمھیں معلوم ہے) کہ وہ کتاب دینا ہے یا نہیں (دے گا یا نہیں)

(c) ... ... ہم نہیں جانتے (ہمیں نہیں معلوم) کہ وہ ملازمت میں ہے یا نہیں

(d) ... ... تم نے لکھا نہیں کہ تم آوگے یا نہیں

(e) ... ... رامار اؤ نے یہ نہیں بتایا (کہا) کہ وہ بیچے گا یا نہیں

(f) ... ... یہ بتاؤ (مجھے بتاؤ) کہ آیا (کیا) تم رقم دینے والے ہو یا نہیں

(g) ... ... (مجھے نہیں معلوم) میں نہیں جانتا کہ وہ زندہ ہے یا مردہ؟

(h) ... ... اپنی ماں سے پوچھو کہ آیا (کیا) وہ کافی دینگی یا کھانا نکالیں گی؟ (دسترخواں بچھائنگی)

(i) ... ... تمھیں، اسے (اس شخص کو) دس یا پچیس روپئے دینے ہوں گے

(j) ... ... تمھیں فیصلہ (طے) کرنا ہے کہ آیا تم ریل گاڑی سے جاؤ گے یا ہوائی جہاز سے؟

Exercise - IV

ذیل میں یہ دو دو جملے دئے گئے ہیں انھیں جوڑ کہ ایک جملہ بنائیے۔

(اجتماعی صورت یعنی ملکر = دونوں) اور (+)

(క) నువ్వు ఎగ్జిబిషన్‌కి వెళ్తావు
నేను ఎగ్జిబిషన్‌కి వెళ్తాను. ____________

(చ) నేను ఇడ్లీ తింటాను.
నేను దోసె తింటాను. ____________

(ట) వాళ్ళు ఇంగ్లండు వెళ్ళారు.
వాళ్ళు అమెరికా వెళ్ళారు. ____________

(త) సుధ పాట పాడింది.
విజయ పాట పాడింది. ____________

(ప) పద్మాకరరెడ్డి హోటలుకు వెళ్ళాడు.
తిరుమలరావు హోటలుకు వెళ్ళాడు. ____________________

(గ) నరసింహారావుగారు భోంచేశారు.
శాస్త్రిగారు భోం చేశారు. ____________________

(జ) మల్లయ్య సెలవు పెట్టాడు.
చెన్నయ్య సెలవు పెట్టాడు. ____________________

(డ) ఆమె నీకోసం చీర కొంది (కొన్నది)
ఆమె నీకోసం జాకెట్టు గుడ్డ కొంది. ____________________

(ద) వాడు చొక్కా తొడుక్కున్నాడు.
వాడు లాగు తొడుక్కున్నాడు. ____________________

(బ) అది తీసుకు వెళ్లు.
ఇది తీసుకు వెళ్ళు. ____________________

Exercise - V

مندرجہ ذیل الفاظ اور فقروں کو اپنے جملوں میں استعمال کیجئے اور خالی جگہوں میں لکھئے۔

(క) తరచుగా: ____________________

(చ) అరుదుగా: ____________________

(ట) అందుచేత: ____________________

(త) నావల్ల: ____________________

(ప) రెండూ: ____________________

(గ) ఇద్దరూ: ____________________

(జ) అన్నీ: ____________________

(డ) అంతా: ____________________

(ద) అందరూ: ____________________

(బ) బహుశా: ____________________

Exercise - I

فاعل کے ساتھ ہی (حرف تخصیص) لگاکر بتائے اور حاشیہ میں لکھئے۔

(క) నేనా పని చేశాను.

(చ) వాడు వచ్చాడు.

(ట) మేం పొలం అమ్మాం.

(త) ఆయన్ని బదిలీ చేశారు.

(ప) ఆ పుస్తకం మల్లికకి ఇచ్చాను.

(గ) ఒక్క గంటలో ఆరు మైళ్ళు నడిచాం.

(జ) ఆవిడ అన్నం వడ్డించింది.

(డ) ఈ ఫైలు చూశాను.

(ద) (అతను) బస్సు ఎక్కాడు.

(బ) వాళ్ళ రిజల్ట్సు వచ్చాయి.

Exercise - II

ان جملوں کا ترجمہ اردو یا انگریزی زبان کیجیے۔

(క) ఆవిడ ఈ రోజే వచ్చారట.	... ...
(చ) కమల పెళ్ళి అయిపోయిందట.	... ...
(ట) పాపం, ఆయన పోయార్ట!	... ...
(త) ఆ బండి ఇప్పుడప్పుడే రాదట; గంట లేటట.	... ...
(ప) అతను వాళ్ళ తమ్ముడు కాదట.	... ...
(గ) ఆమె ఏదో ఆఫీసులో టైపిస్టట.	... ...
(జ) వాళ్ళది బొంబాయిట.	... ...
(డ) వీళ్ళు వాళ్ళ ఇంటికి వెళ్ళరట.	... ...
(ద) పద్మ పెళ్ళి చేసుకోదట.	... ...
(బ) ఈ రోజు పేర్లు రావట.	... ...

Exercise - III

(استفہامیہ مثبت۔ منفی جملے بصیغہ مستقبل)

ذیل کے انگریزی/اردو جملوں کی تلنگی لکھیے۔

(a)	... ... کیا آپ میرے ساتھ نہیں آئینگے۔
(b)	... کیا آپ اسے (عورت کو) خط نہیں لکھینگے۔
(c)	... ... کیا آپ کھانا نہیں کھائینگے۔
(d)	... ... کیا آپ اسے (اس شے کو) نہیں لینگے؟

(e)	کیا میں جاؤں ... ...
(f)	کیا ہم کل آئینگے .. ..
(g)	کیا آپ لوگ کام نہیں کر سکینگے ؟ .. ...
(h)	کیا وہ لوگ ہمیں مطلع نہیں کر سینگے ؟ ...
(i)	سیتا! کیا تم تھوڑی دیر نہیں ٹھہروگی؟ ...
(j)	لڑکو (بچو) کیا تم لوگ جاکر کھیلینگے نہیں؟ ..

Exercise - IV

انشاءاللہ میں پھر حاضر ہوں گا جیسے کلمات وداعیہ

مختلف افعال سے کلمات وداعیہ بنائیے یعنی افعال کے بعد లే لగائیے۔

Model వస్తా (ను) లే !

1. ... ...
2. ... ...
3. ... ...
4. ... ...
5. ... ...
6. ... ...
7. ... ...
8. ... ...
9. ... ...
10. ... ...

Exercise - I

Model کما کہ (کاف بیانیہ)

"నేనే వస్తాను" میں آتا ہوں
(ఆ మాట) నేను అన్నాను)

اب ان جملوں کو ملانے سے ایک جملہ یوں ہوا

నేను వస్తానని అన్నాను.

(క) "లోపలికి రా!"
అతను (ఆ మాట) అన్నాడు. ______

(చ) "బజారుకు వెళ్ళు!"
(ఆ మాట) అమ్మ చెప్పింది. ______

(ట) "ఆపిల్ పండు తిను!
(ఆమాట) ఆయన అన్నారు. ______

(త) "ఈ పని ముందు చెయ్యి!"
సరోజమ్మగారు అంది. ______

(ప) "ఈ రోజుల్లో అందరూ తెలుగు "
నేర్చుకోడం అవసరం.
(ఈ సంగతి) ఆయన చెప్పారు. ______

(గ) "ఈ మాట మంజులకి చెప్పు."
(ఈ సంగతి) ఆయన చెప్పారు. ______

(జ) "నా పుస్తకం ఇచ్చెయి"
రంగడు రాంబాబును అడిగాడు. ______

డ) "వెంటనే వెళ్ళిపో"
(ఆమాట) ఆయన అన్నారు ______

ద. "పని తొందరగా కానియ్యి."
(ఆమాట) అతనికి చెప్పాను ______

(ఒ) "ఇది తీసుకొని ఏమైనా కొనుక్కో"
(ఆ మాట) నాన్నగారు అన్నారు ______

Exercise - II

"کہا کہ ..... کہہ کر" کا استعمال

ان دو جملوں کو ملانے سے ایک جملہ اس طرح کا بنائے

Model

"ఈ పూట-వెళ్ళొద్దు" اس وقت نہیں جانا چاہیے
(ఆ మాట) ఆవిడ అన్నారు.

ఈ పూట వెళ్ళొద్దని ఆవిడ అన్నారు — اس خاتون نے کہا اس وقت نہیں جانా چاہیے

(క) ... ...

(చ) ... ...

(ట) ... ...

(త) ... ...

(ప) ... ...

(గ) ... ...

(జ) ... ...

(డ) ... ...

(ద) ... ...

(బ) ... ...

Exercise - III

جملہ معللہ (توجیہ اور سبب)

ذیل کے جملوں کو انگریزی یا اردو میں لکھئے

(క) అతను బీదవాడని సహాయం చేశాను.

(చ) ఒంట్లో బాగాలేదని ఆయన ఇంట్లోనే ఉండిపోయారు.

(ట) నేనా మాట అన్నానని నీకు కోపమెందుకు?

(త) ఆ అమ్మాయికి మంచి మొగుడు వచ్చాడని ఈవిడకి అసూయ

(ప) ఇంట్లో బియ్యం లేవని వాళ్ళు వంట వండుకోలేదు.

(గ) రైలు బయలుదేరుతుందని అతను గబగబా పరిగెత్తాడు.

(జ) ఈవేళ చుట్టాలొచ్చారని ఆవిడ పిండివంటలు చేసింది.

(డ) అమ్మాయి ఇంకా ఉత్తరం రాయలేదని మా ఆవిడ పదిసార్లు అన్నది.

(ద) ఇంకా ప్రమోషను రాలేదని అతను బాధపడుతున్నాడు.

(బ) ఎన్నికలు వస్తున్నాయని ఊరంతా హుషారుగా ఉంది.

مکالمہ Exercise - IV

ذیل میں الف ب دو کالم دے گئے ہیں۔ ہر کالم سے کوئی دو عنوانات منتخب کر کے ایک مکالمہ لکھیے جو چالیس جملوں سے زائد نہ ہو

(క) రైలు స్టేషనులో	(గ) ఇంటికి చుట్టాలు వచ్చినప్పుడు
(చ) కిరాణాదుకాణంలో	(జ) హోటల్‌లో
(ట) కూరగాయల దుకాణంలో	(డ) గవర్నమెంట్ ఆఫీసులో
(త) ఆస్పత్రిలో	(ద) బ్యాంకులో
(ప) స్నేహితుల ఇంటికి వెళ్ళినప్పుడు	(బ) రోడ్డు మీద.

"مکالمہ" کے لئے جگہ

Exercise - V

ذیل کی خالی جگہوں میں دس بیانیہ یا سادہ تلگو جملے لکھئے جن میں ۵ جملے مثبت معنی دیتے ہوں اور پانچ منفی۔

(క) ... ...

(చ) ... ...

(ట) ... ...

(త) ... ...

(ప) ... ...

(గ) ... ...

(జ) ... ...

(డ) ... ...

(ద) ... ...

(బ) ... ...

నైలు(నది)	nailu(nadi)	دریائے نیل (افریقہ کا بڑا دریا)	'(river) Nile'
పని	pani	کام	'work'
పాలు	paalu	دودھ	'milk'
పెద్ద	pedda	بڑا۔ بزرگ	'big'
పేను	peenu	جوں (سر میں پائی جانے والی)	'louse'
పైస	paisa	پیسہ	'paisa'
బరువు	baruwu	وزن۔ بار	'weight'
బావి	baavi	کنواں۔ باؤلی	'water well'
పిల్లి	pilli	بلی	'cat'
పీట	piiTa	بیٹھنے کا تختہ۔ چوکی (پیڑی)	'wooden plank'
బియ్యం	biyyam	چاول	'rice'
బీరువా	biiruvaa'	الماری	'almirah'
నౌకరు	naukaru	نوکر۔ ملازم	'servant'
పులి	puli	شیر	'tiger'
పూజ	puuja	پوجا پاٹ۔ عبادت	'worship'
పొడి	poDi	سفوف	' Powder
పోలిక	poolika	مماثلت (ملتا جلتا ہونا)	'resemblance'
పౌను	paunu	پونڈ (انگریزی سکہ یا وزن)	'pound' (sterling or standard of weight)
బుట్ట	buTTa	ٹوکرا۔ ٹوکری	'basket'
బూడిద	buudida	راکھ	'ash'
బృందం	brundam	جماعت۔ ٹولی۔ گروہ	'troupe or group of persons

TELUGU ALPHABET

The primary and secondary symbols of Telugu sounds are introduced in the Telugu reader - I. After a careful study and writing pracitice of those signs the student can identify various symbols used in a word. Thus he is able to associate the spoken word with the written form.

For an intensive practice of these symbols the student is advised to select a number of words and find out the primary and secondary symbols used in writing. For the benefit of the students, a few words are given here to identify the symbols of various vowels and consonants occuring in the initial position. The secondary symbols always occur in the non-initial position.

VOWELS : حروف مصوت آوازیں

Telugu	Transliteration	Urdu	English
అడవి	aDavi	صحرا۔ جنگل	'forest'
ఆట	aaTa	کھیل ۔ بازی	'play'
ఇటిక	iTika		'brick'
ఈగ	iiga	مکھی	'fly'
ఉరుము	urumu	کڑکا ۔ بجلی کی کڑک	'thunder'
ఊరు	uuru	گانو	'town'
ఋణం	ruNam	قرضہ ۔ احسان	'debt'
ఎవరు	evaru	کون ؟	'who'
ఏమిటి	eemiTi	کیا؟	'what'
ఒడి	oDi	گود	'lap'
ఓడ	ooDa	جہاز	'ship'

తెలుగు పరిచయ వాచకం

రాతపని పుస్తకం

تلگو سیکھنے والوں کے لئے ابتدائی (تعارفی) کتاب

రచయిత

డా॥ పి. దక్షిణామూర్తి
రిటైర్డ్ డిప్యూటీ డైరెక్టర్, తెలుగు అకాడమి

సంపాదకుడు

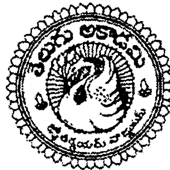
డా॥ ఎం. రామారెడ్డి
రిటైర్డ్ డిప్యూటీ డైరెక్టర్, తెలుగు అకాడమి

ఉర్దూ అనువాదం

రియాసత్ అలీ తాజ్, ఎం.ఏ., బి.ఇడి.
రిటైర్డ్ లెక్చరర్

ఉర్దూ సంపాదకులు

ప్రొ॥ మీర్జా అఖ్‌బర్ అలీబేగ్
సికింద్రాబాదు పి.జి. ఆర్ట్స్ & సైన్స్ కళాశాల
ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం

తెలుగు అకాడమి
హైదరాబాదు
1999